

SFS 1998:1003

Utkom från trycket
den 11 augusti 1998
Omtryck

Förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100);

utfärdad den 2 juli 1998.

Regeringen föreskriver¹ i fråga om högskoleförordningen (1993:100)²
dels att 6 kap. samt bilaga 2 till förordningen skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast efter 2 kap. 13 § skall utgå,
dels att nuvarande 1 kap. 3–6 §§ skall betecknas 1 kap. 5, 3, 6 och 4 §§,
nuvarande 7–10 och 12 kap. skall betecknas 6–9 och 11 kap., nuvarande 11
kap. 1–10 §§ skall betecknas 10 kap. 1–10 §§, nuvarande 11 kap. 11 § skall
betecknas 10 kap. 14 §, nuvarande 11 kap. 12–14 §§ skall betecknas 10 kap.
11–13 §§, nuvarande 13 kap. 1 och 2 §§ skall betecknas 12 kap. 1 och 2 §§,
nuvarande 13 kap. 3–5 §§ skall betecknas 12 kap. 4–6 §§ samt att nuvarande
bilaga 3 och 4 till förordningen skall betecknas 2 och 3,

dels att 1 kap. nya 5 och 6 §§ samt 7–9 §§, 2 kap. 1–3, 6–8, 10 och 12 §§,
3 kap., 4 kap., 5 kap. 4 §, nya 6 kap. 2–5, 7, 9 och 11 §§, nya 7 kap. 3, 9–11,
13 och 17 §§, nya 10 kap. 1, 4, 5, 7–9 och 14 §§, nya 11 kap. 1, 3–7 §§, nya
12 kap. 1, 2, 4 och 5 §§, rubriken till 1 kap., rubrikerna närmast före 2 kap.
2 §, 5 kap. 3, 9 och 10 §§, nya 6 kap. 12 §, nya 8 kap. 9 § samt bilagorna 1,
nya 2 och 3 till förordningen skall ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före nuvarande 11 kap. 3 respektive 11 § skall
sättas närmast före nya 10 kap. 9 respektive 14 §,

dels att det i förordningen skall införas sex nya paragrafer, 1 kap. 7 a och
13 §§, 7 kap. 16 a, 16 b och 20 §§, 12 kap. 3 § samt närmast före 1 kap. 1, 2
och 5–13 §§, 7 kap. 20 §, 10 kap. 3 § nya rubriker av följande lydelse.

Förordningen kommer därför att ha följande lydelse.

| 1 kap. Allmänna bestämmelser

| Universitet och högskolor med staten som huvudman

1 § De universitet och högskolor som staten är huvudman för samt deras
benämning anges i bilaga 1 till denna förordning.

För Sveriges lantbruksuniversitet gäller särskilda bestämmelser. *Förordning (1996:1499).*

¹ Jfr prop. 1996/97:141, bet. 1997/98:UbU3, rskr. 1997/98:12.

² Senaste lydelse av
6 kap. 2 § 1995:944
6 kap. 4 § 1995:944
bilaga 2 1996:1499.

| Definitioner

2 § Med högskolor avses i fortsättningen både universitet och högskolor, om inte något annat anges.

3 § Med kommun jämställs i denna förordning kommunalförbund mellan kommuner. Med landsting jämställs kommunalförbund mellan landsting eller mellan ett eller flera landsting och en eller flera kommuner som inte ingår i landsting.

4 § Med student avses i denna förordning den som är antagen till och bedriver högskoleutbildning och med doktorand en student som är antagen till och bedriver forskarutbildning, allt i den mån inte annat anges särskilt.

| Verksförordningens tillämpning

5 §³ Verksförordningen (1995:1322) skall tillämpas på högskolorna med undantag av 3 §, 4 § andra stycket, 6, 11–14, 19, 21–25, 32, 33 och 35 §§. Vid tillämpning av verksförordningen skall med chefen för myndigheten förstås rektor.

Styrelsen får dock inrätta en personalansvarsnämnd med uppgifter enligt 19 § verksförordningen. En sådan nämnd skall bestå – förutom av rektor och personalföreträdarna – av ytterligare högst tre ledamöter som styrelsen utser. Rektor skall vara nämndens ordförande.

Personalföreträdarna utses enligt föreskrifter i personalföreträdarförordningen (1987:1101). *Förordning (1998:1003)*.

| Tillämpningen av 2–10 kap. på högskolan

6 § Bestämmelserna i 2–10 kap. gäller högskolor för vilka staten är huvudman, om inte annat framgår av bestämmelserna i 11 kap. *Förordning (1998:1003)*.

| Att utse studentrepresentanter

7 § I de fall studenter har rätt att vara representerade i olika organ utser de sina representanter i den ordning som föreskrivs i 16 § förordningen (1983:18) om studerandekårer, nationer och studentföreningar vid universitet och högskolor. *Förordning (1998:1003)*.

| Ersättning till studentrepresentanter i högskolans styrelse

7 a § Bestämmelserna i förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m. skall tillämpas också på de ledamöter i en högskolas styrelse som utses av studenterna. *Förordning (1998:1003)*.

8 § En bestämmelse om att jämställdhet mellan kvinnor och män alltid skall iakttas och främjas i högskolornas verksamhet finns i 1 kap. 5 § högskolelagen (1992:1434).

Ytterligare bestämmelser om jämställdhet finns i jämställdhetslagen (1991:433) och förordningen (1984:803) om jämställdhet i statlig verksamhet. *Förordning (1998:1003)*.

| Att förebygga och förhindra sexuella trakasserier

9 §⁴ Högskolorna skall vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att någon student utsätts för sådant ovälkommet uppträdande av sexuell natur eller annat ovälkommet uppträdande grundat på kön som kränker en students integritet i högskolestudierna (sexuella trakasserier).

Av 6 § första stycket jämställdhetslagen (1991:433) framgår att en arbetsgivare skall vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att någon arbetstare utsätts för sexuella trakasserier. *Förordning (1998:1003)*.

| Avgiftsfri utbildning

10 § Utbildningen vid högskolorna skall vara avgiftsfri för studenterna. *Förordning (1995:944)*.

| Tillgång till hälsovård

11 § Högskolorna skall ansvara för att studenterna har tillgång till hälsovård, särskilt förebyggande hälsovård som har till ändamål att främja studenternas fysiska och psykiska hälsa. *Förordning (1996:568)*.

| Uppgifter till Högskoleverket

12 § Högskolorna skall till Högskoleverket lämna de uppgifter om sin verksamhet som verket begär. *Förordning (1996:568)*.

| Att få använda undervisningslokaler

13 § En högskola är skyldig att låta en demokratiskt uppbyggd förening för studenter vid högskolan använda undervisningslokalerna vid en sammankomst som föreningen anordnar för sina medlemmar, om sammankomsten hålls för upplysning, meningsyttring eller annat liknande syfte eller för framförande av konstnärligt verk. Den som av föreningen har bjudits in för att medverka vid sammankomsten får inte vägras tillträde till möteslokalerna.

Vad som sägs i första stycket skall inte gälla om det är antagligt att det vid sammankomsten kommer att uppstå någon allvarlig ordningsstörning eller inträffa någonting som strider mot lag. Första stycket gäller inte heller om föreningens användning av lokalerna är oförenlig med högskoleverksamhetens behöriga gång eller med högskolans förpliktelser mot tredje man. *Förordning (1998:1003)*.

⁴ Senaste lydelse 1995:944.

2 kap. Styrelse och rektor

Styrelsens sammansättning

1 §⁵ Styrelsen för en högskola skall bestå av ordföranden, rektor och högst tretton andra ledamöter. Styrelsen skall utse vice ordförande inom sig. *Förordning (1998:1003).*

Styrelsens uppgifter

2 §⁶ Styrelsen för en högskola skall själv besluta

1. i viktigare frågor om högskolans organisation,
 2. om årsredovisningar, delårsrapporter, budgetunderlag och viktigare framställningar i övrigt,
 3. om åtgärder med anledning av Riksrevisionsverkets revisionsberättelser och revisionsrapporter,
 4. om revisionsplan och åtgärder med anledning av redovisning enligt 6 § förordningen (1995:686) om intern revision vid statliga myndigheter m.fl.,
 5. i viktigare frågor om den interna resursfördelningen och uppföljningen av denna,
 6. om viktigare föreskrifter,
 7. a) om skiljande från anställning på grund av personliga förhållanden, dock inte i fråga om provanställning,
b) om disciplinansvar,
c) om åtalsanmälan,
d) om avstängning eller läkarundersökning,
 8. om den antagningsordning som nämns i 6 kap. 3 § andra stycket,
 9. om den anställningsordning som nämns i 4 kap. 14 §, och
 10. i frågor i övrigt som är av principiell vikt.
- Av bestämmelserna i 2 kap. 7, 8 och 10 §§, 3 kap. 2 och 6 §§ samt 11 kap. 6 § framgår att styrelsen för högskolan skall besluta själv också i vissa andra frågor än de som avses i första stycket.

Frågor som avses i första stycket 7. a–d skall dock avgöras av personalansvarsnämnden vid högskolan, om en sådan nämnd finns inrättad. Dessa frågor skall i vissa fall prövas av Statens ansvarsnämnd, vilket framgår av 4 kap. 33 §. *Förordning (1998:1003).*

3 § Andra frågor än de som avses i 2 § skall avgöras av rektor, om inte

1. annat är föreskrivet i lag eller förordning, eller
 2. styrelsen har beslutat något annat.
- Har det i denna förordning eller annars föreskrivits att en viss uppgift ankommer på rektor får dock styrelsen inte ta över den uppgiften. *Förordning (1998:1003).*

Styrelseärendenas handläggning

4 § Styrelsen är beslutförför när fler än hälften av ledamöterna, bland dem ordföranden och rektor, är närvarande. *Förordning (1997:1123).*

⁵ Senaste lydelse 1997:1123.

⁶ Senaste lydelse 1996:984.

5 § Om ett styrelseärende är så brådskande att styrelsen inte hinner sammanträda för att behandla det, får ärendet avgöras genom meddelanden mellan ordföranden, rektor och minst så många ledamöter som behövs för beslutförhet. Om detta förfarande inte är lämpligt, får ordföranden efter samråd med rektor själv avgöra ärendet.

Beslut, som fattas enligt första stycket, skall anmälas vid nästa sammanträde med styrelsen. *Förordning (1997:1123).*

6 § Ärenden skall avgöras efter föredragning. *Förordning (1998:1003).*

Utseende av styrelsens ledamöter

7 §⁷ Andra styrelseledamöter än rektor skall utses för en bestämd tid, högst tre år.

Lärarna har rätt att vara representerade med tre ledamöter i styrelsen. Lärarnas representanter skall utses genom val inom högskolan. Styrelsen skall meddela närmare föreskrifter om valförfarandet.

Studenterna har rätt att vara representerade med tre ledamöter i styrelsen.

De företrädare för de anställda som enligt 2 kap. 4 § tredje stycket högskolelagen (1992:1434) har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden utses enligt föreskrifterna i personalföreträdarförordningen (1987:1101). *Förordning (1998:1003).*

Rektor

8 §⁸ Rektor skall anställas genom beslut av regeringen för högst sex år efter förslag av styrelsen för högskolan. Innan styrelsen avger sitt förslag skall den höra lärarna, övriga anställda och studenterna på det sätt styrelsen har bestämt. *Förordning (1998:1003).*

9 § *Upphävd genom förordning (1994:1101).*

10 §⁹ Prorektor är rektors ställföreträdare. Prorektor skall utses av styrelsen för högskolan för högst sex år. Innan styrelsen utser prorektor skall den höra lärarna, övriga anställda och studenterna på det sätt styrelsen har bestämt.

Om flera prorektorer utses, skall en av dem utses till rektors ställföreträdare. *Förordning (1998:1003).*

11 § Behörig att vara rektor eller prorektor är den som uppfyller behörighetskraven för anställning som professor eller lektor.

När rektor anställs och prorektor utses, skall även administrativ skicklighet beaktas. *Förordning (1997:1123).*

⁷ Senaste lydelse 1997:1123.

⁸ Senaste lydelse 1997:1123.

⁹ Senaste lydelse 1997:1123.

12 § Rektor skall avgöra ärenden efter föredragning. Rektor får dock avgöra ärenden utan föredragning, om besluten inte kan skjutas upp. *Förordning (1998:1003)*.

13 § Rektor får delegera sina uppgifter, om inte annat är särskilt föreskrivet.

14 § *Upphävd genom förordning (1997:1123)*.

3 kap. Fakultetsnämnd och övriga organ

Vetenskapsområden

1 § För forskarutbildning finns det ett humanistisk-samhällsvetenskapligt, ett medicinskt, ett naturvetenskapligt och ett tekniskt vetenskapsområde. *Förordning (1998:1003)*.

Fakultetsnämnd

Ansvarsområde

2 § Grundläggande bestämmelser om fakultetsnämndernas ansvarsområde finns i 2 kap. 5 a § högskolelagen (1992:1434).

Styrelsen skall besluta vilka fakultetsnämnder som skall finnas och vilket ansvarsområde som varje nämnd skall ha. *Förordning (1998:1003)*.

Ledamöter

3 §¹⁰ Fakultetsnämndens ledamöter, utom representanterna för studenterna, skall utses genom val. Val skall förrättas med slutna sedlar. Om rösterna faller lika vid ett val, skall lotten fälla utslaget.

I 2 kap. 6 § högskolelagen (1992:1434) anges det vilka som får väljas till ledamöter i fakultetsnämnden och vilka som skall välja ledamöterna. Med vetenskapligt kompetent lärare avses därvid den som är

1. professor vid en högskola inom annat än konstnärlig verksamhet,
2. annan lärare vid en högskola, om läraren har en anställning för vilken det krävs doktorsexamen eller en motsvarande vetenskaplig kompetens, eller
3. professor, forskare eller forskarassistent vid ett forskningsråd.

De personer som avses i 1–2 anses vara lärare inom fakultetsnämndens ansvarsområde, om de är anställda vid den högskola som nämnden hör till och om huvuddelen av arbetet skall utföras inom nämndens ansvarsområde. De personer som avses i 3 anses vara lärare inom fakultetsnämndens ansvarsområde, om de är anställda vid forskningsrådet och om huvuddelen av arbetet skall utföras inom nämndens ansvarsområde. De anställningar som sägs i detta stycke skall avse arbete på minst halvtid och gälla tills vidare eller för en viss tid, som inte är kortare än två år.

Studenterna vid den högskola som fakultetsnämnden hör till har rätt att vara representerade i nämnden med minst tre ledamöter. *Förordning (1998:1003)*.

¹⁰ Senaste lydelse 1997:21.

4 §¹¹ En av ledamöterna i fakultetsnämnden skall vara nämndens ordförande och en skall vara dess vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden skall utses av rektor på förslag av de lärare som väljer ledamöter i nämnden. *Förordning (1998:1003).*

Adjungering

5 §¹² Bestämmelser om adjungering till fakultetsnämnden finns i 11 kap. *Förordning (1998:1003).*

Nämnd för konstnärligt utvecklingsarbete

6 § Vid högskolor med konstnärlig utbildning skall styrelsen inrätta ett organ som har ansvaret för det konstnärliga utvecklingsarbetet. Organet skall benämnas nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete. Om det inte inrättas ett särskilt organ för grundutbildning, skall nämnden ansvara också för den utbildningen.

Ledamöterna i nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete, utom representanterna för studenterna, skall utses genom val bland lärare som arbetar inom konstnärlig verksamhet vid den högskola som nämnden hör till. Val skall förrättas med slutna sedlar. Om rösterna faller lika vid ett val, skall lotten fälla utslaget.

Flertalet av ledamöterna skall vara lärare vid den högskola som nämnden hör till.

Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade med minst tre ledamöter i nämnden.

En av ledamöterna skall vara nämndens ordförande och en skall vara dess vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden skall utses av rektor på förslag av berörda lärare. *Förordning (1998:1003).*

Särskilda organ för utbildning och forskning

7 § Grundläggande bestämmelser om särskilda organ för grundutbildning och forskning finns i 2 kap. 5 a och 6 §§ högskolelagen (1992:1434).

Ledamöterna i ett särskilt organ, utom representanter för studenterna, skall utses genom val bland berörda lärare. Val skall förrättas med slutna sedlar. Om rösterna faller lika vid ett val, skall lotten fälla utslaget.

Flertalet av ledamöterna skall vara vetenskapligt kompetenta lärare vid den högskola som organet hör till, om inte styrelsen beslutar annat.

Studenterna vid den högskola som det särskilda organet hör till har rätt att vara representerade med minst tre ledamöter.

En av ledamöterna skall vara nämndens ordförande och en skall vara dess vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden skall utses av rektor på förslag av berörda lärare. *Förordning (1998:1003).*

¹¹ Senaste lydelse 1993:952.

¹² Senaste lydelse 1995:944.

8 §¹³ För särskilda uppgifter kan det vid en högskola finnas särskilda inrättningar enligt föreskrifter som regeringen meddelar. *Förordning (1998:1003).*

| Organisationen i övrigt

9 § Högskolorna får i övrigt besluta om sin interna organisation, om inte något annat är särskilt föreskrivet. *Förordning (1998:1003).*

| Högskolebibliotek

10 § Bestämmelser om högskolebibliotek finns i bibliotekslagen (1996:1596).

Ett högskolebibliotek skall avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till andra högskolebiblioteks förfogande. *Förordning (1998:1003).*

| Valberedning

11 §¹⁴ Val av ledamöter, utom representanter för studenterna, i fakultetsnämnder, nämnder för konstnärligt utvecklingsarbete och sådana särskilda organ som avses i 7 § skall hållas efter förslag av en valberedning. I valberedningen skall både kvinnor och män vara representerade.

Bland de personer som valberedningen föreslår till ledamöter skall både kvinnor och män vara representerade. Om det inte finns synnerliga skäl, skall de föreslagna personerna till minst en tredjedel utgöras av kvinnor och till minst en tredjedel av män.

Vad som sägs i första och andra styckena hindrar inte att någon utanför valberedningen föreslår ytterligare personer till ledamöter. *Förordning (1998:1003).*

| Handläggning av ärenden

12 § Fakultetsnämnder, nämnder för konstnärligt utvecklingsarbete och sådana särskilda organ som avses i 7 § är beslutföra när fler än hälften av ledamöterna är närvarande, bland dem ordföranden.

Om ett ärende är så brådskande att en nämnd eller ett organ inte hinner sammanträda för att behandla det, får ärendet avgöras genom meddelanden mellan ordföranden och minst så många ledamöter som behövs för beslutförhet. Om detta förfarande inte är lämpligt, får ordföranden ensam avgöra ärendet.

Beslut som har fattats enligt andra stycket skall anmälas vid nästa sammanträde i nämnden eller i organet. *Förordning (1998:1003).*

¹³ Senaste lydelse 1997:21.

¹⁴ Senaste lydelse 1995:944.

13 §¹⁵ Om inte något annat är särskilt föreskrivet, får fakultetsnämnder, nämnder för konstnärligt utvecklingsarbete och sådana särskilda organ som avses i 7 § delegera sina uppgifter. *Förordning (1998:1003).*

| Forskningsetisk granskning

14 § Högskolor som åtar sig forskningsetisk granskning av ett förslag till klinisk läkemedelsprövning får ta ut en avgift för granskningen. Regeringen beslutar om avgiftens storlek.

En ansökan om granskning bör handläggas inom sex veckor från den dag då ansökan kom in till högskolan. *Förordning (1998:1003).*

4 kap. Lärare

| Inledande föreskrifter

| Lärarkategorier

1 § Högskolorna får anställa lärare som professorer (inbegripet adjungerade professorer), lektorer (inbegripet adjungerade lektorer), adjunkter (inbegripet adjungerade adjunkter), forskarassistenter, timplärare och gästlärare.

Högskolorna får inte anställa andra kategorier av lärare. *Förordning (1998:1003).*

| Förenade anställningar

2 §¹⁶ En högskola får, efter medgivande av en sådan sjukvårdshuvudman som avses i 3 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434), besluta att en anställning som professor eller lektor vid högskolan skall vara förenad med en anställning vid en sjukvårdsenhet som är upplåten för utbildning och forskning inom det medicinska vetenskapsområdet. I utbildning och forskning vid en sådan enhet räknas in odontologisk utbildning och forskning. *Förordning (1998:1003).*

| Arbetsuppgifter

3 §¹⁷ En högskola skall besluta om i vilken omfattning lärarna vid högskolan skall ha hand om utbildning, forskning eller konstnärligt utvecklingsarbete, och administrativt arbete. Därvid skall högskolan vinnlägga sig om att lärare ur alla lärarkategorier undervisar inom grundläggande högskoleutbildning. Forskarassistenter skall dock i huvudsak bedriva forskning.

Vid tillämpningen av första stycket skall högskolan beakta vad som följer av 3 kap. 1, 2 och 5 §§ högskolelagen (1992:1434), andra författningsbestämmelser samt avtal. *Förordning (1998:1003).*

¹⁵ Senaste lydelse 1994:1101.

¹⁶ Senaste lydelse 1995:944.

¹⁷ Senaste lydelse 1995:944.

4 § Lärare är skyldiga att befinna sig på arbetsplatsen i den omfattning högskolan bestämmer. *Förordning (1998:1003)*.

Behörighet

Professorer

5 § Behörig att anställas som professor inom annat än konstnärlig verksamhet är den som har visat såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet.

Lika stor omsorg skall ägnas prövningen av den pedagogiska skickligheten som prövningen av den vetenskapliga skickligheten. *Förordning (1998:1003)*.

6 § Behörig att anställas som professor inom konstnärlig verksamhet är den som har visat såväl konstnärlig som pedagogisk skicklighet.

Lika stor omsorg skall ägnas prövningen av den pedagogiska skickligheten som prövningen av den konstnärliga skickligheten. *Förordning (1998:1003)*.

Lektorer

7 § Behörig att anställas som lektor inom annat än konstnärlig verksamhet är den som dels har avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskaplig kompetens eller har någon annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som skall ingå i anställningen, dels har visat pedagogisk skicklighet.

Lika stor omsorg skall ägnas prövningen av den pedagogiska skickligheten som prövningen av andra behörighetsgrundande förhållanden enligt första stycket. *Förordning (1998:1003)*.

8 § Behörig att anställas som lektor inom konstnärlig verksamhet är den som dels har visat konstnärlig skicklighet eller har någon annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som skall ingå i anställningen, dels har visat pedagogisk skicklighet.

Lika stor omsorg skall ägnas prövningen av den pedagogiska skickligheten som prövningen av andra behörighetsgrundande förhållanden enligt första stycket. *Förordning (1998:1003)*.

Adjunkter

9 § Behörig att anställas som adjunkt är den som dels har avlagt examen från grundläggande högskoleutbildning eller har motsvarande kompetens, dels har visat pedagogisk skicklighet. *Förordning (1998:1003)*.

Forskarassistenter

10 § Behörig att anställas som forskarassistent är den som har avlagt doktorsexamen eller har en utländsk examen som bedöms motsvara doktorsexamen.

men. I första hand bör den komma i fråga som har avlagt examen högst fem år före ansökningstidens utgång.

Den som har varit anställd som forskarassistent under mer än sammanlagt tre år får inte ges en annan anställning som forskarassistent inom samma eller ett närliggande ämnesområde vid samma eller någon annan högskola. *Förordning (1998:1003).*

| Befordran

| Befordran till professor

11 § En lektor som är anställd tills vidare vid en högskola skall efter ansökan befordras till en anställning tills vidare som professor vid den högskolan, om lektorn har behörighet för en sådan anställning. Ämnesområdet för anställningen som professor skall vara detsamma som för anställningen som lektor. *Förordning (1998:1003).*

12 § Den som erbjuds en anställning tills vidare som lektor vid en högskola skall i stället anställas tills vidare som professor där, om han eller hon begär det och har behörighet för en sådan anställning. Detta gäller dock inte vid en sådan befordran till lektor som avses i 13 §. *Förordning (1998:1003).*

| Befordran till lektor

13 § En adjunkt som är anställd tills vidare vid en högskola skall efter ansökan befordras till en anställning tills vidare som lektor vid den högskolan, om adjunkten har behörighet för en sådan anställning. Ämnesområdet för anställningen som lektor skall vara detsamma som för anställningen som adjunkt.

En adjunkt som är anställd tills vidare får befordras till lektor även om behörighetskraven inte är uppfyllda. Det gäller dock bara om adjunkten har visat särskild pedagogisk skicklighet eller särskild skicklighet att utveckla och leda verksamhet och personal vid högskolan eller visat särskild förmåga att samverka med det omgivande samhället. *Förordning (1998:1003).*

| Anställningsordning

14 § En högskolas anställningsordning skall finnas tillgänglig vid högskolan. Med anställningsordning avses de regler för anställning av lärare som högskolan tillämpar. *Förordning (1998:1003).*

| Bedömningsgrunder vid anställning

15 §¹⁸ Som bedömningsgrunder vid anställning av lärare skall gälla graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning. Därutöver skall gälla graden av administrativ och annan skicklighet som är av betydelse med hänsyn till det ämnesinnehåll som högskolan bestämmer för anställningen och de arbetsuppgifter som skall ingå i anställningen. Vidare skall beaktas graden av skicklighet att utveckla och leda verksamhet och personal

¹⁸ Senaste lydelse 1995:944.

vid högskolan samt förmåga att samverka med det omgivande samhället och att informera om forskning och utvecklingsarbete.

Vid anställningen skall även beaktas sådana sakliga grunder som stämmer överens med allmänna arbetsmarknads-, jämställdhets-, social- och sysselsättningspolitiska mål.

Vid anställning av forskarassistenter skall särskild vikt fästas vid vetenskaplig skicklighet. *Förordning (1998:1003)*.

16 § Om en högskola har beslutat att positiv särbehandling får tillämpas vid en viss anställning eller ett visst slag av anställning som ett led i strävandena att främja jämställdhet i arbetet gäller följande.

Vid anställningen får en person av underrepresenterat kön med tillräckliga sådana kvalifikationer som avses i 15 § första och tredje styckena utses framför en person av motsatt kön som annars skulle ha utsetts.

Positiv särbehandling får dock inte tillämpas om skillnaden mellan personernas kvalifikationer är så stor att tillämpningen skulle stå i strid med kravet på saklighet vid anställningen. *Förordning (1998:1003)*.

17 §¹⁹ Innan en anställning kungörs ledig till ansökan och det informeras om den enligt 18 § första stycket, skall fakultetsnämnden, nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete eller ett särskilt organ för grundutbildning och forskning bestämma ämnesområdet för anställningen och ange den behörighet som krävs. Vidare skall nämnden eller organet med utgångspunkt i de arbetsuppgifter som skall ingå i anställningen besluta vilka olika bedömningsgrunder som skall användas och hur de skall vägas mot varandra. Därvid skall högskolans anställningsordning beaktas.

Ämnesområdet för en anställning som professor, lektor, adjunkt eller forskarassistent får inte ändras så länge en och samma person är anställd. *Förordning (1998:1003)*.

Förfarandet vid anställning

Ledigkungörande av anställning

18 § Innan en lärare anställs tills vidare eller tills vidare för viss tid skall högskolan kungöra anställningen till ansökan ledig och genom annonsering eller ett därmed likvärdigt förfarande informera om den.

Detta gäller dock inte

1. anställning som avser en tid som är kortare än sex månader,
2. anställning av adjungerad lärare, timlärare och gästlärare,
3. anställning, utom anställning som professor eller forskarassistent, av den som har företrädesrätt till återanställning eller till anställning med högre sysselsättningsgrad eller av den som omplaceras på grund av 7 § andra stycket lagen (1982:80) om anställningsskydd,
4. anställning av en lektor eller, i fall som avses i 12 §, en professor, om anställningen avser någon som under minst sex år utan avbrott har varit anställd som forskare vid ett forskningsråd och högskolan särskilt har beslutat att forskaren skall anställas som lektor efter anställningen som forskare,

- 5. en befordran till professor eller lektor,
- 6. en sådan anställning som avses i 30 § tredje meningen 1, om den förnyas,
- 7. en anställning tills vidare av en lektor eller en adjunkt som har varit anställd med stöd av 30 § tredje meningen 3; kungörelse och information skall dock ske, om den tidigare anställningen inte har kungjorts och det inte har informerats om den, eller
- 8. en anställning av en lektor eller en adjunkt med stöd av 30 § tredje meningen 4. *Förordning (1998:1003)*.

Beredning av anställningsärenden

19 §²⁰ En högskola får bjuda in en person att söka en anställning som professor som kungjorts ledig till ansökan. Inbjudan måste ske inom tre månader efter det att fakultetsnämnden, nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete eller ett särskilt organ för grundutbildning och forskning har utsett de personer som är särskilt förtrogna med anställningens ämnesområde. *Förordning (1998:1003)*.

20 § Fakultetsnämnden, nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete eller det särskilda organet för grundutbildning och forskning till vars ansvarsområde anställningen huvudsakligen hör skall bereda ärenden och avge förslag vid anställning av professorer, lektorer och forskarassistenter.

Om högskolan har inrättat ett särskilt organ för grundutbildning inom ansvarsområdet för en fakultetsnämnd eller en nämnd för konstnärligt utvecklingsarbete, skall högskolan bestämma i vilken utsträckning det särskilda organet skall svara för beredningen och lämna förslag till anställning. *Förordning (1998:1003)*.

21 §²¹ Fakultetsnämnden eller motsvarande organ skall hämta in yttranden från minst två personer som är särskilt förtrogna med anställningens ämnesområde vid anställning av professorer och lektorer. Vid anställning av forskarassistenter behöver yttrande dock inte hämtas in från fler än en person.

När det gäller anställning av professorer och lektorer får högst en av de personer som avses i första stycket vara anställd inom ansvarsområdet för den fakultetsnämnd eller det motsvarande organ som anställningen hör till. Om det vid anställning av en forskarassistent hämtas in yttrande från bara en person, får denna person inte vara anställd inom ansvarsområdet för den fakultetsnämnd eller det motsvarande organ som anställningen hör till. Fakultetsnämnden eller motsvarande organ får inte hämta in yttrande från en sådan person som avses i första stycket som är verksam inom fakultetsnämndens eller motsvarande organs ansvarsområde och som i huvudsak har arbetsuppgifter inom anställningens ämnesområde, om det inte finns särskilda skäl.

När yttrande hämtas in från två eller flera personer, skall både kvinnor och män vara representerade, om inte synnerliga skäl talar emot detta. *Förordning (1998:1003)*.

²⁰ Senaste lydelse 1993:952.

²¹ Senaste lydelse 1993:952.

22 §²² Var och en av de personer som avses i 21 § skall avge ett skriftligt yttrande till fakultetsnämnden eller motsvarande organ. I yttrandet skall de redogöra för skickligheten hos de sökande som främst bör komma i fråga för anställning, ange ordningen mellan dem och motivera sitt val. Om omständigheterna i ärendet föranleder det, får nämnden eller motsvarande organ dock besluta att ett sådant yttrande får avse endast förslag om den sökande som bör komma i fråga i första hand. Vid ansökan om befordran enligt 11 § eller 13 § första stycket skall yttrandet avse frågan om sökanden skall befordras eller inte och om sökanden uppfyller behörighetskraven eller inte. Fakultetsnämnden eller motsvarande organ får meddela ytterligare föreskrifter för utformningen av yttrandet. *Förordning (1998:1003).*

23 § Om det begärs i en ansökan om anställning som lektor, skall yttrandet enligt 21 och 22 §§ inte bara avse sökandens behörighet för anställning som lektor utan också för anställning som professor. *Förordning (1998:1003).*

24 § Vid tidsbegränsad anställning skall bestämmelserna i 21 och 22 §§ tillämpas vid anställning av forskarassistenter, adjungerade professorer eller adjungerade lektorer. Bestämmelserna skall också tillämpas vid anställning av lärare inom konstnärlig verksamhet, utom när en anställning skall förnyas. *Förordning (1998:1003).*

25 §²³ Bestämmelserna i 20–22 §§ skall tillämpas vid ansökan om befordran enligt 11 § eller 13 § första stycket. Yttranden enligt 21 § behöver dock inte hämtas in, om det är uppenbart obehövligt för en prövning av frågan om befordran skall ske eller inte. *Förordning (1998:1003).*

26 § Fakultetsnämnden eller motsvarande organ skall föreslå den sökande som främst bör komma i fråga för anställning. Om det finns särskilda skäl, får förslaget avse ytterligare sökande som bör komma i fråga och ordningen mellan dem.

Fakultetsnämnden eller det motsvarande organet skall i förslaget redovisa sin bedömning av varje föreslagen sökandes skicklighet i förhållande till de bedömningsgrunder som gäller för anställningen. Redovisningen skall omfatta både skickligheten beträffande varje bedömningsgrund för sig och vid en sammanvägning av alla bedömningsgrunderna. Om det finns bara en sökande och det föreslås att han eller hon skall anställas, behöver det inte lämnas någon sådan redovisning som sägs i detta stycke.

Av förslaget skall det framgå hur högskolans rekryteringsmål har beaktats. Om både kvinnor och män har sökt anställning, skall det anges också hur jämställdhetsaspekten har beaktats.

Vid ansökan om befordran enligt 11 § eller 13 § första stycket skall fakultetsnämnden eller det motsvarande organet föreslå om sökanden skall befordras eller inte och ange om sökanden uppfyller behörighetskraven eller inte. *Förordning (1998:1003).*

²² Senaste lydelse 1994:1101.

²³ Senaste lydelse 1994:1101.

28 § Lärare anställs genom beslut av rektor. Detta gäller också sådana beslut om befordran som avses i 11–13 §§.

Om rektor finner att en adjunkt eller en lektor inte uppfyller kraven för befordran enligt 11 § eller 13 § första stycket, skall ansökan om befordran avslås genom ett särskilt beslut.

Om rektor finner att en person som erbjuds en sådan anställning som avses i 12 § inte uppfyller kraven för att kunna anställas som professor, skall begäran om anställning som professor avslås genom ett särskilt beslut. Anställning skall då ske som lektor.

Beslut som avses i denna paragraf får inte delegeras, om de avser anställning som professor eller avslag på en ansökan eller en begäran om anställning som professor. *Förordning (1998:1003)*.

29 § Innan en lärare får en sådan förenad anställning som avses i 2 §, skall fakultetsnämnden ge sjukvårdshuvudmannen tillfälle att yttra sig i ärendet. *Förordning (1998:1003)*.

| Anställningsform

30 § Lärare skall anställas tills vidare. En anställning får dock tidsbegränsas enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd, om det inte är fråga om anställning som professor. Därutöver gäller följande i fråga om tidsbegränsning av en anställning:

1. En lärare inom konstnärlig verksamhet får anställas tills vidare, dock längst fem år. Sådan anställning får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden får dock omfatta högst tio år. Vid sådan befordran som avses i 11 och 13 §§ skall anställning ske tills vidare.

2. En adjungerad professor, en adjungerad lektor och en adjungerad adjunkt skall anställas tills vidare, dock längst tre år. Sådan anställning får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden får dock omfatta högst sex år.

3. En lektor och en adjunkt får anställas tills vidare, dock längst ett år, om det är hans eller hennes första anställning tills vidare eller tills vidare, dock längst till en viss tidpunkt, som lektor eller adjunkt. Detta gäller dock inte vid sådan befordran som avses i 13 §. Sådan anställning som avses i denna punkt får inte förnyas.

4. En lektor och en adjunkt får anställas tills vidare, dock längst tre år, om han eller hon är tillsvidareanställd som lektor eller adjunkt vid en annan högskola. Sådan anställning som avses i denna punkt får inte förnyas.

5. En forskarassistent skall anställas tills vidare, dock längst fyra år. Sådan anställning får förnyas så att den sammanlagda anställningstiden omfattar mer än fyra år, om det finns särskilda skäl.

6. En timlärare skall anställas tills vidare, dock längst ett år. En anställning som timlärare får avse högst 20 procent av motsvarande heltidsanställning. Anställning som timlärare får förnyas.

7. En gästlärare skall anställas tills vidare, dock längst tre år. Sådan anställning får förnyas. *Förordning (1998:1003)*.

31 § Högskolorna skall på lämpligt sätt informera sina lärare om vilka bisysslor eller slag av bisysslor som inte är förenliga med 3 kap. 7 § högskolelagen (1992:1434). En högskola skall ge sina lärare råd vid bedömningen om en viss bisyssla är förenlig med den bestämmelsen. Om en lärare begär det, skall högskolan lämna skriftligt besked i en sådan fråga.

Av 11 § anställningsförfordningen (1994:373) följer att en högskola skall informera sina anställda om vilka bisysslor som inte är förenliga med 7 § lagen (1994:260) om offentlig anställning. *Förordning (1998:1003).*

32 § En lärare är skyldig att hålla högskolan underrättad om de bisysslor som han eller hon har och som har anknytning till anställningens ämnesområde. Högskolan skall dokumentera underrättelserna. Dokumentationen skall hållas så ordnad att det går att fortlöpande följa vilka bisysslor varje lärare har. *Förordning (1998:1003).*

| Anställningens upphörande

33 § I fråga om professorer prövas frågor som avses i 34 § lagen (1994:260) om offentlig anställning och 15 § lagen (1994:261) om fullmaktсанställning av Statens ansvarsnämnd. *Förordning (1998:1003).*

34 § I andra fall än som avses i 33 § och 2 kap. 2 § beslutar rektor om att en anställning skall upphöra. Beslut om att en professors anställning skall upphöra får inte delegeras. *Förordning (1998:1003).*

5 kap. Anställning som doktorand m.m.

Anställning som doktorand

Allmänna föreskrifter

1 § Högskolorna får ha särskilda anställningar för doktorander för att dessa skall genomföra sin forskarutbildning. Anställningarna skall avse arbete på heltid. *Förordning (1998:80).*

Arbetsuppgifter

2 § Den som är anställd som doktorand skall främst ägna sig åt sin egen forskarutbildning.

En anställd får dock i begränsad omfattning arbeta med utbildning, forskning och administration. Sådant arbete får, innan doktorsexamen har avlagts, inte omfatta mer än 20 procent av full arbetstid. *Förordning (1998:80).*

| Anställning

3 § Bara den som antas eller redan har antagits till en forskarutbildning vid en högskola får anställas som doktorand. *Förordning (1998:80).*

4 §²⁴ Den som har fått utbildningsbidrag för doktorander skall efter ansökan anställas som doktorand, senast när det enligt den individuella studieplanen återstår två års utbildning till doktorsexamen. Detta gäller dock inte, om fakultetsnämnden har beslutat att dra in doktorandens resurser enligt 8 kap. 10 § eller utbildningsbidraget enligt 14 § förordningen (1995:938) om utbildningsbidrag för doktorander. *Förordning (1998:1003).*

5 § När anställning som doktorand skall ske i andra fall än som avses i 4 § skall avseende fästas vid förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen. När en sådan anställning är ledig skall högskolan genom annonsering eller ett därmed likvärdigt förfarande informera om detta så att den som är intresserad av anställningen kan anmäla det till högskolan inom viss tid. Information behöver dock lämnas bara om anställningen skall helt eller delvis finansieras av högskolans anslag för forskning och forskarutbildning. *Förordning (1998:80).*

6 § Anställning som doktorand sker genom beslut av rektor. *Förordning (1998:80).*

Anställningsform

7 § En anställning som doktorand skall gälla tills vidare, dock längst till en viss tidpunkt och aldrig för längre tid än ett år efter avlagd doktorsexamen.

Den första anställningen får gälla högst ett år. Anställningen får förnyas med högst två år i taget.

En person får sammanlagt vara anställd som doktorand under högst fem år. Den sammanlagda anställningstiden får dock inte vara längre än vad som motsvarar forskarutbildning på heltid under fyra år. Från dessa tider skall avräkning göras för den studietid då doktoranden inte har varit anställd som doktorand.

Den sammanlagda anställningstiden får dock vara längre än vad som sägs i tredje stycket, om det finns särskilda skäl, såsom vid ledighet på grund av sjukdom, för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller vid föräldraleighet. *Förordning (1998:80).*

Assistenter, amanuenser och kliniska assistenter

Allmän föreskrift

8 § Högskolorna får anställa assistenter, amanuenser och kliniska assistenter. *Förordning (1998:80).*

| Arbetsuppgifter

9 § En anställning som assistent får motsvara högst 40 procent och en anställning som amanuens högst 50 procent av full arbetstid. Arbetet skall avse undervisning, medverkan i forskning eller administration.

²⁴ Senaste lydelse 1998:80.

En klinisk assistent skall arbeta inom klinisk utbildning och forskning. *Förordning (1998:80).*

| Anställning

10 § Bara den som får utbildningsbidrag för doktorander får vara anställd som assistent.

Bara den som har antagits till grundläggande högskoleutbildning får anställas som amanuens.

Bara den som har avlagt läkarexamen eller tandläkarexamen eller som antas eller redan har antagits till forskarutbildning inom ett medicinskt vetenskapsområde får anställas som klinisk assistent. *Förordning (1998:80).*

11 § Assistenten, amanuensen och kliniska assistenter skall anställas genom beslut av rektor. *Förordning (1998:80).*

Anställningsform

12 § Assistenten, amanuensen och kliniska assistenter skall anställas tills vidare, dock längst ett år. Sådana anställningar får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden för en amanuens och för en klinisk assistent får dock omfatta högst tre år. *Förordning (1998:80).*

6 kap. Grundläggande högskoleutbildning

Allmänna bestämmelser

1 § All grundläggande högskoleutbildning skall bedrivas i form av kurser. Kurser får sammanföras till utbildningsprogram.

2 § Omfattningen av grundläggande högskoleutbildning skall anges enligt ett poängsystem, där varje poäng motsvarar heltidsstudier under en vecka. *Förordning (1998:1003).*

3 §²⁵ Studenter skall ges tillgång till studievägledning och yrkesorientering. Högskolan skall också sörja för att erforderlig information om högskolan finns tillgänglig för den som avser att börja grundläggande högskoleutbildning.

Särskilt skall högskolans antagningsordning finnas tillgänglig. Med antagningsordning avses de regler för grundläggande högskoleutbildning som högskolan tillämpar dels i fråga om ansökan, behörighet och undantag från behörighetsvillkor samt urval, dels i fråga om hur beslut om antagning och undantag från behörighetsvillkor fattas och hur beslut om behörighet överklagas. *Förordning (1998:1003).*

²⁵ Senaste lydelse av tidigare 7 kap. 3 § 1996:984.

4 § Inom grundläggande högskoleutbildning får avläggas endast de examina som anges i bilaga 2 till denna förordning (examensordningen). *Förordning (1998:1003)*.

5 §²⁶ I examensordningen skall det anges vilka krav som skall uppfyllas för en viss examen (examensbeskrivning). *Förordning (1998:1003)*.

Kursplan

6 § För kurs inom grundläggande högskoleutbildning skall det finnas en kursplan.

7 § I kursplanen skall anges

1. kursens benämning,
2. kursens poängtal och fördjupningsnivå i förhållande till examensfordringarna,
3. syftet med kursen,
4. det huvudsakliga innehållet i kursen,
5. den kurslitteratur och de övriga läromedel som skall användas,
6. de krav på särskilda förkunskaper och andra villkor som gäller för att bli antagen till kursen,
7. formerna för att bedöma studenternas prestationer,
8. de betygsgrader som skall användas samt
9. om kursen är uppdelad i delar.

I kursplanen skall anges också de övriga föreskrifter som behövs. *Förordning (1998:1003)*.

Utbildningsplan

8 § För utbildningsprogram skall det finnas en utbildningsplan. Av 7 § framgår att det för kurserna inom programmet skall finnas kursplaner.

9 § I utbildningsplanen skall anges

1. de kurser som utbildningen omfattar,
2. den huvudsakliga uppläggningsen av utbildningen,
3. de krav på särskilda förkunskaper och andra villkor som gäller för att bli antagen till utbildningen.

I utbildningsplanen skall anges också de övriga föreskrifter som behövs. *Förordning (1998:1003)*.

Betyg

10 § Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

²⁶ Senaste lydelse av tidigare 7 kap. 5 § 1997:21.

11 § Som betyg skall användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver ett annat betygssystem. *Förordning (1998:1003).*

Tillgodoräknande av kurs

12 § Om en student vid en högskola inom landet har gått igenom viss grundläggande högskoleutbildning med godkänt resultat, har studenten rätt att tillgodoräkna sig detta för motsvarande utbildning vid någon annan högskola. Detsamma gäller studenter, som vid universitet eller motsvarande läroanstalt i Danmark, Finland, Island eller Norge har gått igenom viss utbildning med godkänt resultat.

13 § Student har rätt att tillgodoräkna sig annan utbildning än den som avses i 12 §, om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. Student får även tillgodoräknas motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet.

14 § Högskolan skall pröva om en tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande. Endast den som är student och den som har gått igenom en sådan uppdragsutbildning som avses i 7–8 §§ förordningen (1997:845) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor kan komma i fråga för tillgodoräknande. *Förordning (1997:846).*

Examens- och kursbevis

15 § Student som uppfyller fordringarna för examen skall på begäran få examensbevis av högskolan.

16 § Student som har godkänts i kurs skall på begäran få kursbevis av högskolan.

17 § Om beviset skall avse utbildning vid mer än en högskola, skall beviset utfärdas av den högskola där studenten senast har godkänts i prov eller har slutfört sin utbildning, om inte de berörda högskolorna i det enskilda fallet har kommit överens om annat.

Studiedokumentation

18 § Bestämmelser om studiedokumentation m.m. meddelas särskilt av regeringen.

EG-direktiv

19 § Sådana EG-direktiv rörande innehållet i vissa utbildningar som till följd av EES-avtalet har blivit bindande för Sverige skall i tillämpliga delar beaktas i kursplaner och utbildningsplaner. *Förordning (1993:1440).*

Allmänna bestämmelser

1 § Antagning till grundläggande högskoleutbildning skall avse en kurs eller ett utbildningsprogram. *Förordning (1996:984).*

2 § För att bli antagen till grundläggande högskoleutbildning krävs det att sökanden har grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven. *Förordning (1996:984).*

3 §²⁷ Om det finns skäl får högskolan besluta om undantag från något eller några behörighetsvillkor. När det är fråga om undantag för en viss sökande skall det beaktas om den sökande genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen utan att uppfylla behörighetsvillkoren. *Förordning (1998:1003).*

Grundläggande behörighet

4 § Grundläggande behörighet har den som

1. fått slutbetyg från ett nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan och har lägst betyget Godkänd på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program,

2. fått slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning eller fått samlat betygskort från gymnasial vuxenutbildning och har lägst betyget Godkänd på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett slutbetyg,

3. har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i 1 eller 2,

4. genom någon annan verksamhet än utbildning har förvärvat kunskaper som motsvarar dem som utbildningar i 1 eller 2 ger, eller

5. är bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till högre utbildning.

Högskoleverket meddelar närmare föreskrifter om kraven i första stycket 3 och 4. *Förordning (1996:984).*

5 § Den som har annat modersmål än svenska, danska, färöiska, isländska eller norska skall ha de kunskaper i svenska som behövs.

Högskoleverket meddelar närmare föreskrifter om kravet i första stycket. Den som har finska som modersmål och har haft svenska som ämne i finskt gymnasium eller motsvarande finsk skolform under tre år eller mer skall dock anses ha de kunskaper i svenska som behövs. *Förordning (1996:984).*

6 § Utan hinder av 4 och 5 §§ skall också den anses ha grundläggande behörighet som

1. fyller 25 år senast under det kalenderår då utbildningen börjar,

²⁷ Senaste lydelse av tidigare 8 kap. 3 § 1996:984.

2. har arbetat under sammanlagt minst fyra år före det kalenderhalvår då utbildningen börjar eller på något annat sätt har förvärvat motsvarande erfarenhet, och

3. har kunskaper i svenska och engelska som motsvarar ett fullföljt nationellt program i gymnasieskolan.

Högskoleverket meddelar närmare föreskrifter om beräkning av arbetslivserfarenhet. *Förordning (1996:984)*.

Allmänna bestämmelser om särskild behörighet

7 § De krav på särskilda förkunskaper som ställs skall vara helt nödvändiga för att studenten skall kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kraven får avse

1. kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande kunskaper,

2. kunskaper från en eller flera högskolekurser,

3. andra villkor som betingas av utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen förbereder för.

Högskolan bestämmer vilka krav som skall ställas enligt första stycket i fråga om utbildningar som inte vänder sig till nybörjare i högskolan. *Förordning (1996:984)*.

Särskild behörighet till en utbildning som vänder sig till nybörjare

8 § I fråga om en utbildning som vänder sig till nybörjare i högskolan anges de krav som avses i 7 § första stycket i en s.k. standardbehörighet.

Högskoleverket meddelar föreskrifter om vilka standardbehörigheter som finns. *Förordning (1996:984)*.

9 §²⁸ Högskoleverket meddelar föreskrifter om vilken standardbehörighet som skall gälla för en utbildning som leder till en sådan yrkesexamen enligt bilaga 2 som inte har en konstnärlig inriktning.

Högskolan bestämmer vilka standardbehörigheter som skall gälla för övriga utbildningar som vänder sig till nybörjare i högskolan. Efter tillstånd av Högskoleverket får högskolan dock i fråga om en viss utbildning ställa andra krav enligt 7 § första stycket än sådana som anges i standardbehörigheter, om det behövs för den utbildningen. *Förordning (1998:1003)*.

Allmänna bestämmelser om urval

10 §²⁹ Vid urval skall hänsyn tas till de sökandes meriter.

Vid urvalet används urvalsgrunderna

1. betyg,

2. högskoleprov som avses i 17 §,

3. andra särskilda prov,

4. tidigare utbildning,

²⁸ Senaste lydelse av tidigare 8 kap. 9 § 1996:984.

²⁹ Senaste lydelse av tidigare 8 kap. 10 § 1996:984.

5. arbetslivserfarenhet, och

6. särskilda skäl.

Vid i övrigt likvärdiga meriter får urval också göras med hänsyn till kön i syfte att förbättra rekryteringen av studenter från det underrepresenterade könet. Vid sådana meriter får vidare lottning användas, om urval med hänsyn till kön inte kan göras.

Högskolan bestämmer vilka urvalsgrunder enligt andra stycket som skall användas i fråga om utbildningar som inte vänder sig till nybörjare i högskolan. *Förordning (1998:1003)*.

Urval till en utbildning som vänder sig till nybörjare

11 §³⁰ Vid urval till en utbildning som vänder sig till nybörjare i högskolan gäller 12–16 b §§. Detta hindrar emellertid inte att det vid antagning till en kurs ges förtur åt sökande som redan är studenter vid högskolan. *Förordning (1998:1003)*.

12 § Urvalsgrunderna skall vara betyg och resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet. Om det inte finns synnerliga skäl skall av platserna fördelas

1. minst en tredjedel på grundval av betyg, och

2. minst en tredjedel på grundval av resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet.

Av de platser som avses i första stycket 2 skall hälften fördelas på grundval av poäng för såväl högskoleprovet som arbetslivserfarenhet och hälften på grundval av poäng för enbart högskoleprovet.

Första stycket hindrar inte att samtliga platser på en utbildning med konstnärlig inriktning fördelas på grundval av andra särskilda prov än högskoleprovet, eventuellt i kombination med andra urvalsgrunder. *Förordning (1996:984)*.

13 §³¹ Vissa bestämmelser om hur betyg skall värderas finns i bilaga 3.

I övrigt meddelar Högskoleverket föreskrifter om värdering av betyg. Högskoleverket meddelar också föreskrifter om fördelningen av de platser som avses i 12 § första stycket 1 mellan olika grupper av sökande. *Förordning (1998:1003)*.

14 § Poäng för arbetslivserfarenhet ges efter fem års arbete på minst halvtid och med en fjärdedel av maximal poäng för högskoleprovet. Högskoleverket meddelar närmare föreskrifter om beräkning av arbetslivserfarenhet. *Förordning (1996:984)*.

15 § Andra särskilda prov än högskoleprovet får användas som urvalsgrund endast i fråga om

1. utbildningar som förbereder för yrkesområden som ställer krav på vissa personliga egenskaper eller särskild kompetens, och

2. utbildningar med konstnärlig inriktning.

³⁰ Senaste lydelse av tidigare 8 kap. 11 § 1996:984.

³¹ Senaste lydelse av tidigare 8 kap. 13 § 1996:984.

I fråga om utbildningar som avses i första stycket 1 beslutar Högskoleverket om tillstånd för högskolan att använda proven och om de villkor som skall gälla för användningen. Högskoleverket kan därvid besluta om undantag från 12 § första stycket andra meningen. *Förordning (1996:984)*.

16 § Högskoleverket meddelar föreskrifter om användningen av urvalsgrunden särskilda skäl enligt 10 § andra stycket 6. *Förordning (1996:984)*.

16 a § Om det finns särskilda skäl, får Högskoleverket medge att en högskola vid urval till en viss utbildning får tillämpa annan urvalsgrund eller göra annan platsfördelning än som avses i 12 §. Ett medgivande skall avse ett eller flera bestämda antagningstillfällen. *Förordning (1998:1003)*.

16 b § En högskola får i enstaka fall göra avsteg från 12 §. Detta får dock ske bara om en sökande genom tidigare utbildning, arbetslivserfarenhet eller någon annan omständighet har särskilda kunskaper eller annars särskilda förutsättningar för den sökta utbildningen. *Förordning (1998:1003)*.

Högskoleprovet

17 §³² För alla högskolor i landet skall det finnas ett gemensamt högskoleprov. Högskoleverket svarar för att provet framställs.

De högskolor som skall använda provet som urvalsgrund skall anordna provet. Så får ske i samverkan mellan högskolorna.

Resultatet av högskoleprovet är giltigt till utgången av det kalenderhalvår som infaller fem år efter provtillfället. *Förordning (1998:1003)*.

18 § Den som vill delta i högskoleprovet skall betala en avgift på 300 kronor i samband med anmälan till provet. *Förordning (1996:984)*.

Antagningsförfarandet

19 § Den som vill antas till grundläggande högskoleutbildning skall anmäla det inom den tid och i den ordning som högskolan bestämmer.

Frågor om antagning avgörs av högskolan. Därvid gäller ett maskinellt framtaget besked om antagning såsom högskolans beslut. *Förordning (1996:984)*.

Anstånd med studier för antagna samt studieuppehåll

20 § Om det finns särskilda skäl, får en högskola medge att den som är antagen till grundläggande högskoleutbildning vid högskolan

1. får anstånd med att påbörja studierna, eller
2. får fortsätta sina studier efter studieuppehåll.

Högskoleverket meddelar närmare föreskrifter om anstånd och om studieuppehåll. *Förordning (1998:1003)*.

³² Senaste lydelse av tidigare 8 kap. 17 § 1996:984.

Allmänna bestämmelser

1 § Omfattningen av forskarutbildning skall anges enligt ett poängsystem, där varje poäng motsvarar heltidsstudier under en vecka. *Förordning (1998:80).*

2 § Forskarutbildningen avslutas med doktorsexamen. Utbildningen skall omfatta 160 poäng.

En högskola får besluta att en del av forskarutbildningen om minst 80 poäng kan avslutas med licentiatexamen. *Förordning (1998:80).*

3 § Forskarutbildning får anordnas av universiteten. En högskola som inte är universitet får anordna forskarutbildning inom de vetenskapsområden som finns vid den högskolan. *Förordning (1998:80).*

Fakultetsnämndens uppgifter

4 § Fakultetsnämnden skall inom sitt ansvarsområde fastställa i vilka ämnen forskarutbildning skall anordnas. *Förordning (1998:80).*

5 § Fakultetsnämnden skall ha det övergripande ansvaret för forskarutbildningens kvalitet, effektivitet, uppläggning, studieplaner och handledning samt för samordning av kurser och utbildning av handledare. Fakultetsnämnden skall också ha allmän tillsyn över forskarutbildningen. *Förordning (1998:80).*

Allmän studieplan

6 § För varje ämne där forskarutbildning anordnas skall det finnas en allmän studieplan, som fakultetsnämnden fastställer. *Förordning (1998:80).*

7 § I varje allmän studieplan för forskarutbildning inom ett ämne skall anges

1. det huvudsakliga innehållet i utbildningen och i förekommande fall den litteratur som är obligatorisk inom ämnet,
2. den huvudsakliga uppläggnings av utbildningen,
3. de krav på förkunskaper och andra villkor utöver grundläggande behörighet som gäller för att antas till utbildningen (särskild behörighet),
4. de föreskrifter om urval som gäller vid antagning till utbildningen,
5. de prov som ingår i utbildningen, och
6. i förekommande fall möjligheten att avsluta en del av utbildningen med licentiatexamen. *Förordning (1998:80).*

Individuell studieplan

8 § För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan. Den skall fastställas av fakultetsnämnden efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen skall innehålla en tidsplan för doktorandens forskarutbildning, en beskrivning av de åtaganden som doktoranden och fakultetsnämnden har under utbildningstiden samt vad som i övrigt behövs för att utbildningen hela tiden skall kunna bedrivas på ett effektivt sätt.

Den individuella studieplanen skall följas upp av fakultetsnämnden minst en gång varje år. Vid uppföljningen skall doktorand och handledare informera fakultetsnämnden om hur utbildningen framskrider. Fakultetsnämnden kan därvid eller när det annars är påkallat göra de ändringar i den individuella studieplanen som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det, såsom ledighet på grund av sjukdom, för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. Innan en ändring görs skall doktorand och handledare ges möjlighet att yttra sig.

Doktorand och handledare skall skriftligen intyga att de har tagit del av den individuella studieplanen och de ändringar som görs i den. *Förordning (1998:80)*.

|Handledning

9 § För varje doktorand skall fakultetsnämnden utse en eller flera handledare. Om flera handledare utses, skall en av dem utses till huvudhandledare. Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen om 160 poäng, om inte fakultetsnämnden med stöd av 10 § beslutar något annat.

En doktorand som begär det skall få byta handledare. *Förordning (1998:80)*.

10 § Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, skall fakultetsnämnden besluta att doktoranden inte längre skall ha rätt till handledning och andra resurser för forskarutbildningen. Innan ett sådant beslut fattas skall doktorand och handledare ges möjlighet att yttra sig. Prövningen skall göras på grundval av deras redogörelser och annan utredning som är tillgänglig för fakultetsnämnden. Vid bedömningen skall det vägas in om fakultetsnämnden har fullgjort sina egna åtaganden enligt den individuella studieplanen. Beslutet skall vara skriftligt och motiverat.

Resurserna får inte dras in för tid då doktoranden är anställd som doktorand eller får utbildningsbidrag för doktorander. *Förordning (1998:80)*.

11 § Om resurserna för forskarutbildning har dragits in enligt 10 §, kan doktoranden efter ansökan hos fakultetsnämnden få tillbaka sin rätt till handledning och övriga resurser. Doktoranden måste då genom att visa upp ett tillkommande studieresultat av beaktansvärd kvalitet och omfattning eller på något annat sätt göra sannolikt att han eller hon kan fullgöra sina återstående åtaganden enligt den individuella studieplanen. *Förordning (1998:80)*.

12 § En högskola skall på förslag av fakultetsnämnden besluta om beteckningen på doktorsexamen och licentiatexamen som högskolan utfärdar. *Förordning (1998:80).*

13 § För doktorsexamen fordras att doktoranden dels har blivit godkänd vid de prov som ingår i forskarutbildningen, dels har fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) godkänd. Doktorsavhandlingen skall ha försvarats muntligen vid en offentlig disputation. Författandet av avhandlingen skall motsvara studier om minst 80 poäng. *Förordning (1998:80).*

14 § För licentiatexamen fordras att doktoranden dels har blivit godkänd vid de prov som ingår i den delen av utbildningen, dels har fått en vetenskaplig uppsats godkänd som motsvarar studier om minst 40 poäng. *Förordning (1998:80).*

15 § Prov som ingår i forskarutbildningen skall bedömas enligt det betygssystem som högskolan föreskriver.

När prov bedöms skall hänsyn tas till såväl hur djupa doktorandens kunskaper är som vilken förmåga till självständigt omdöme och kritisk analys som doktoranden har visat.

Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator). *Förordning (1998:80).*

16 § En doktorand som vid en högskola inom landet har gått igenom en del av forskarutbildningen med godkänt resultat har rätt att tillgodoräkna sig denna även vid en annan högskola. En doktorand får också medges rätt att tillgodoräkna sig utbildning vid en utländsk läroanstalt.

Prövning om en tidigare utbildning skall tillgodoräknas skall göras av examinator vid den högskola där tillgodoräklandet önskas. *Förordning (1998:80).*

17 § Rektor skall bestämma tid och plats för disputationen. Disputationen skall tillkännages i god tid. Vid tillkännagivandet skall doktorsavhandlingen finnas tillgänglig vid högskolan i ett tillräckligt antal exemplar för att det skall vara möjligt att göra en tillfredsställande granskning av avhandlingen vid disputationen.

Fakultetsnämnden skall besluta om minsta antal exemplar inför disputationen och om ersättning för framställningskostnaderna för denna upplaga. *Förordning (1998:80).*

18 § Disputationen skall ledas av en ordförande. Vid disputationen skall det finnas en opponent. Ordföranden och opponenten skall utses av fakultetsnämnden. *Förordning (1998:80).*

19 § En doktorsavhandling skall bedömas med något av betygen underkänd eller godkänd, om inte högskolan föreskriver ett annat betygssystem. Vid betygssättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och försvaret av avhandlingen. *Förordning (1998:80).*

20 § Betyg för doktorsavhandling skall bestämmas av en betygsnämnd, som utses särskilt för varje avhandling. *Förordning (1998:80).*

21 § En betygsnämnd skall bestå av tre eller fem ledamöter. Fakultetsnämnden skall bestämma antalet ledamöter och utse dessa. Minst en av ledamöterna i betygsnämnden skall utses bland lärarna inom en annan fakultetsnämnds ansvarsområde eller vid en annan högskola. Den som varit handledare för doktoranden får inte ingå i nämnden annat än om det finns synnerliga skäl. Nämnden skall utse ordförande inom sig. *Förordning (1998:80).*

22 § Opponenten har rätt att vara närvarande vid sammanträden med betygsnämnden och delta i överläggningarna men inte i besluten. Detsamma gäller handledaren eller, i förekommande fall, huvudhandledaren, om handledaren inte är ledamot. *Förordning (1998:80).*

23 § Betygsnämnden är beslutför när alla ledamöter är närvarande. Som nämndens beslut skall den mening gälla som de flesta enar sig om.

Nämnden skall avgöra om beslutet skall motiveras samt om reservation skall redovisas, om inte högskolan har meddelat särskilda föreskrifter om detta. *Förordning (1998:80).*

Examensbevis

24 § En doktorand som uppfyller fordringarna för doktorsexamen eller licentiatexamen skall på begäran få bevis om detta av högskolan. *Förordning (1998:80).*

Studiedokumentation

25 § Bestämmelser om dokumentation av betyg m.m. meddelas särskilt av regeringen. *Förordning (1998:80).*

Delegering

26 § Fakultetsnämnden skall själv besluta i sådana frågor som avses i 10 och 11 §§ men får i övrigt delegera sina uppgifter enligt detta kapitel. *Förordning (1998:80).*

9 kap. Tillträde till forskarutbildning

Allmänna bestämmelser

1 § Till forskarutbildning får antas endast så många doktorander som kan erbjudas handledning och godtagbara studievillkor i övrigt och som har studiefinansiering enligt 3 §. *Förordning (1998:80).*

2 § För att bli antagen till forskarutbildning krävs det att den sökande

1. har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och

2. bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen. *Förordning (1998:80)*.

3 § Fakultetsnämnden får till forskarutbildning anta bara sökande som anställs som doktorand eller som beviljas utbildningsbidrag för doktorander. Fakultetsnämnden får dock anta sökande som har någon annan form av studiefinansiering, om fakultetsnämnden bedömer att finansieringen kan säkras under hela utbildningen och att den sökande kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom åtta år. *Förordning (1998:80)*.

Grundläggande behörighet

4 § Grundläggande behörighet har den som gått igenom grundläggande högskoleutbildning om minst 120 poäng eller som i någon annan ordning inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Om det finns särskilda skäl, får fakultetsnämnden för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet. *Förordning (1998:80)*.

Särskild behörighet

5 § Kraven på särskild behörighet skall avse kunskaper från grundläggande högskoleutbildning eller motsvarande utbildning. Kraven kan också avse särskild yrkeserfarenhet. *Förordning (1998:80)*.

Urval

6 § Urval bland sökande som uppfyller kraven enligt 2 och 3 §§ skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen. *Förordning (1998:80)*.

Antagningsförfarande

7 § Den som vill antas till forskarutbildning skall anmäla det inom den tid och i den ordning som högskolan bestämmer. Frågor om antagning avgörs av högskolan. *Förordning (1998:80)*.

10 kap. Disciplinära åtgärder

Allmänna bestämmelser

1 § Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars skall bedömas,
2. stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan,
3. stör verksamheten vid högskolans bibliotek eller annan särskild inrättning inom högskolan,
4. utsätter någon annan student för sådana sexuella trakasserier som avses i 1 kap. 9 § första stycket eller en arbetstagare vid högskolan för sådana sex-

uella trakasserier som avses i 6 § andra stycket jämställdhetslagen (1991:433).

Disciplinära åtgärder får inte vidtas senare än två år efter det att förseelsen har begåtts. *Förordning (1998:1003)*.

Disciplinära åtgärder

2 § De disciplinära åtgärderna är varning och avstängning.

Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet skall avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader.

Ett beslut om avstängning får också begränsas till att avse tillträde till vissa lokaler inom högskolan.

Disciplinnämnden

3 § Ärenden om disciplinära åtgärder skall, om inte annat följer av 9 §, handläggas av en disciplinnämnd. En sådan nämnd skall finnas vid varje högskola.

4 § Disciplinnämnden skall bestå av rektor som ordförande, en lagfaren ledamot som skall vara eller ha varit ordinarie domare och en företrädare för lärarna vid högskolan. Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i nämnden med två ledamöter. *Förordning (1998:1003)*.

5 § Den lagfarna ledamoten och den ledamot som företräder lärarna skall utses för tre år av högskolan. *Förordning (1998:1003)*.

6 § De ledamöter i nämnden som representerar studenterna utses för ett år.

7 § När ordföranden har förhinder inträder rektors ställföreträdare eller en annan särskilt utsedd ställföreträdare som ordförande i disciplinnämnden.

För var och en av de övriga ledamöterna skall det finnas en ersättare. Ersättaren för den lagfarna ledamoten skall vara eller ha varit ordinarie domare. Ersättarna skall utses i samma ordning och för samma tid som ledamöterna. *Förordning (1998:1003)*.

8 § Disciplinnämnden är beslutför när minst tre ledamöter är närvarande, bland dem ordföranden och den lagfarna ledamoten.

Om det vid ett ärendes avgörande finns skiljaktiga meningar, skall föreskrifterna i 29 kap. rättegångsbalken om omröstning i domstol med endast lagfarna ledamöter tillämpas. *Förordning (1998:1003)*.

Ärendenas handläggning

9 § Grundad misstanke om sådan föreseelse som anges i 1 § skall skyndsamt anmälas till rektor.

Rektor skall låta utreda ärendet och ge studenten tillfälle att yttra sig över anmälningen. Rektor skall därefter, i förekommande fall efter samråd med

den lagfarna ledamoten, avgöra om omständigheterna är sådana att ärendet skall

1. lämnas utan vidare åtgärd,
2. föranleda varning av rektor, eller
3. hänskjutas till disciplinnämnden för prövning. *Förordning (1998:1003)*.

10 § Ett beslut av rektor om varning får av studenten underställas disciplinnämnden för prövning. Studenten skall underrättas om denna rättighet.

Övriga bestämmelser

11 § Disciplinnämnden skall se till att ett ärende som hänskjuts dit utreds noggrant. Nämnden skall bereda studenten som berörs av ärendet tillfälle att inför nämnden uttala sig i saken.

12 § Ett beslut om avstängning skall genast tillämpas, om annat inte föreskrivs i beslutet.

13 § När ett beslut om avstängning har fattats, skall underrättelser om detta genast tillställas Centrala studiestödsnämnden och de organ inom högskolan som berörs.

Interimistisk avstängning

14 § Om ett ärende hänskjuts till disciplinnämnden, får rektor efter samråd med den lagfarna ledamoten med omedelbar verkan interimistiskt avstänga studenten från verksamheten vid högskolan.

Ett beslut om interimistisk avstängning skall gälla till dess ärendet har prövats av disciplinnämnden, dock längst under en månad. *Förordning (1998:1003)*.

11 kap. Kommuners och landstings högskoleutbildning

1 §³³ En kommun eller ett landsting som bedriver högskoleutbildning skall organisera den i en eller flera högskolor. Som styrelse för högskolorna skall det finnas en eller flera nämnder. För en sådan nämnd gäller vad som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (1991:900).

Styrelsen får inom högskolan inrätta även andra organ än sådana som kan inrättas enligt kommunallagen. Styrelsen får delegera beslutanderätt till sådana organ.

Styrelsen skall ha inseende över högskolans alla angelägenheter och svara för att dess uppgifter fullgörs. *Förordning (1998:1003)*.

2 § För ledningen av utbildningen skall det vid varje högskola finnas en rektor.

³³ Senaste lydelse av tidigare 12 kap. 1 § 1993:1080.

3 §³⁴ Studenterna har rätt att inom högskolorna vara representerade med tre ledamöter i alla beslutsorgan under styrelsen som behandlar utbildningsfrågor. Dessa representanter utses genom val bland studenterna. *Förordning (1998:1003)*.

4 § En fakultetsnämnd, en nämnd för konstnärligt utvecklingsarbete eller ett sådant särskilt organ som avses i 3 kap. 7 § kan, efter regeringens bestämmande, ha uppgifter också i fråga om kommuners eller landstings högskoleutbildning.

När en fakultetsnämnd eller motsvarande organ avgör frågor om resurser för forskning som rör kommuners eller landstings högskolor skall det adjungeras en representant för dessa högskolor. *Förordning (1998:1003)*.

5 § Kommuner och landsting skall för sin högskoleutbildning ha lärare med den behörighet som föreskrivs i 4 kap. 9 §.

Dessutom skall kommuner och landsting ha lektorer i tillräcklig omfattning för att utbildningen skall kunna bedrivas på en hög kvalitativ nivå. För lektorer gäller de behörighetskrav som föreskrivs i 4 kap. 7 och 8 §§.

För adjunkter skall bestämmelserna i 4 kap. 13 § om befordran ha motsvarande tillämpning.

Kommuner och landsting får inte anställa lärare som professorer. *Förordning (1998:1003)*.

6 § Innan en lektor skall anställas eller en adjunkt befordras skall förslag avges av ett särskilt inrättat organ. Organet skall inrättas av styrelsen för högskolan. För ett sådant organ skall bestämmelserna om ledamöter i 3 kap. 7 § andra, tredje och femte styckena ha motsvarande tillämpning.

Studenterna har rätt att vara representerade i organet med minst tre ledamöter. Dessa representanter utses genom val bland studenterna.

När lektorer skall anställas eller adjunkter befordras skall bestämmelserna i 4 kap. 21 och 22 §§, 25 § andra meningen samt 26 § ha motsvarande tillämpning.

Det särskilt inrättade organet skall lämna sitt förslag till det organ som enligt kommunens eller landstingets bestämmande skall besluta om anställningen. *Förordning (1998:1003)*.

7 § För kommuners och landstings grundläggande högskoleutbildning skall bestämmelserna i 6, 7 och 10 kap. gälla. *Förordning (1998:1003)*.

12 kap. Överklagande

1 §³⁵ Beslut av en högskola som staten är huvudman för i ärenden om tjänstledighet och i ärenden som enligt kollektivavtal skall avgöras av arbetsgivaren, får överklagas hos Arbetsgivarverket. Verkets beslut får inte överklagas. *Förordning (1998:1003)*.

³⁴ Senaste lydelse av tidigare 12 kap. 3 § 1995:944.

³⁵ Senaste lydelse av tidigare 13 kap. 1 § 1995:944.

2 §³⁶ Till Överklagandenämnden för högskolan får följande beslut av en högskola överklagas, nämligen

1. beslut om anställning vid en statlig högskola, med undantag av anställning som doktorand eller som professor eller lektor vid anställning enligt 4 kap. 11 och 13 §§,
2. beslut enligt 4 kap. 28 § andra stycket att avslå en ansökan om befordran,
3. beslut enligt 4 kap. 28 § tredje stycket att avslå en begäran om anställning som professor,
4. beslut om att en sökande inte uppfyller kraven på behörighet för att bli antagen till grundläggande högskoleutbildning,
5. beslut om tillgodoräknande av kurs,
6. avslag på en students begäran om befrielse från ett obligatoriskt utbildningsmoment,
7. beslut att dra in resurser för en doktorands forskarutbildning enligt 8 kap. 10 § och beslut att en doktorand inte skall få tillbaka resurserna enligt 8 kap. 11 §, och
8. avslag på en students begäran att få examensbevis eller utbildningsbevis.

Om någon som sökt en anställning som lektor med stöd av första stycket 1 överklagar ett beslut av högskolan att anställa någon annan och överklagandenämnden bifaller överklagandet, skall det ske på så sätt att den klagande anställs som professor, om det yrkas i överklagandet. Detta gäller dock bara om den klagande har behörighet för en sådan anställning och har begärt prövning av detta enligt 4 kap. 23 §.

Ett överklagande enligt första stycket 3 skall inte prövas om överklagandenämnden beslutar att någon annan skall ges anställningen på grund av ett överklagande enligt första stycket 1. *Förordning (1998:1003)*.

3 § Beslut av Överklagandenämnden för högskolan får inte överklagas. *Förordning (1998:1003)*.

4 §³⁷ I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol.

Andra beslut av en disciplinnämnd än beslut om avstängning får dock inte överklagas. *Förordning (1998:1003)*.

5 § Beslut av en högskola i annat fall än som nämns i detta kapitel får överklagas endast om det är medgivet i annan författning än den som avses i 4 § första stycket. *Förordning (1998:1003)*.

6 § Högskoleverkets beslut enligt högskolelagen (1992:1434) och denna förordning får inte överklagas. *Förordning (1995:944)*.

³⁶ Senaste lydelse av tidigare 13 kap. 2 § 1998:80.

³⁷ Senaste lydelse av tidigare 13 kap. 3 § 1995:253.

1. Denna förordning³⁸ träder i kraft den 1 juli 1993, om inte annat föreskrivs i andra eller tredje stycket.

Följande bestämmelser träder i kraft den 1 mars 1993, nämligen

a. bestämmelserna om tillträde till utbildning i 8 och 10 kap.:

såvitt gäller utbildningar som påbörjas efter den 30 juni 1993,

b. bestämmelserna i 2 kap. 10 §, 3 kap., 6 kap. samt 9 kap. 16 och 17 §§ om utseende av vissa befattningshavare och organ inom en högskola:

såvitt gäller befattningshavare och organ som träder i verksamhet efter den 30 juni 1993.

Har de nya bestämmelserna om tillträde till utbildning tillämpats gäller i fråga om rätt att överklaga beslut som har fattats i tillträdesärendet bestämmelserna i 13 kap. *Förordning (1993:159)*.

3. Om det i en lag eller i en författning som har beslutats av regeringen hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom en föreskrift i denna förordning tillämpas i stället den nya föreskriften.

5. Ett ärende vid en högskola som ej har avgjorts vid utgången av juni 1993 skall handläggas enligt föreskrifterna i denna förordning, om ej annat är särskilt föreskrivet. Vid behov skall styrelsen för en högskola meddela närmare föreskrifter om handläggning av ett sådant ärende.

6. Den som den 30 juni 1993 innehar tjänst som högskolelektor eller tjänst som högskoleadjunkt skall anses inneha tjänst som lektor eller tjänst som adjunkt.

7. Den som den 30 juni 1993 innehar tjänst som lärare i odontologiskt ämne med klinisk anknytning skall förordnas på tjänst som lektor utan att tjänsten kungörs ledig.

8. Tjänst som assistenttandläkare skall dras in i samband med nuvarande tjänsteinnehavares avgång. Den som den 30 juni 1993 innehar ett tidsbegränsat förordnande på sådan tjänst får inneha denna tjänst intill utgången av den löpande förordnandetiden.

9. Om en tjänst kungjorts ledig till ansökan före den 1 juli 1993, skall äldre bestämmelser om tillsättning av och behörighet till tjänsten tillämpas i tillsättningsärendet. Därvid behöver dock tjänsteförslagsnämnden inte ha den sammansättning som föreskrivs i de äldre bestämmelserna. *Förordning (1993:952)*.

10. Har ett ärende om tillsättning av tjänst väckts i tjänsteförslagsnämnd före utgången av juni 1993, men ännu inte avgjorts, får nämnden avgöra ärendet i den sammansättning den hade vid utgången av juni månad 1993.

11. De som har påbörjat utbildning på linjer före den 1 juli 1993 skall ges möjlighet att slutföra den enligt äldre bestämmelser. Möjligheten kvarstår dock längst till utgången av år 1999, om inte regeringen medger annat.

12. De som har påbörjat utbildning före den 1 juli 1993 har, även i de fall det inte är fråga om utbildning på linjer, rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av år 1999.

13. Den som har antagits till en utbildning före den 1 juli 1993 och fått anstånd till tid därefter skall anses vara antagen till motsvarande utbildning enligt de nya bestämmelserna.

³⁸ 1993:100.

14. Sökande som uppfyller kraven på allmän behörighet enligt bestämmelserna i deras äldre lydelse skall fortsatt intill utgången av år 1999 anses ha allmän behörighet.

15. Högskoledprov som enligt äldre bestämmelser ännu är gällande den 1 juli 1993, får längre giltighet enligt den nya bestämmelsen i 8 kap. 9 § tredje stycket.

16. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om överklagande av beslut eller förslag som har meddelats eller lämnats före ikraftträdandet.

1. Denna förordning³⁹ träder i kraft den 1 juli 1994.

3. Den som har fullgjort en tvåårig utbildning till glasögonoptiker och under tiden den 1 januari 1994–den 1 juli 1995 har gått igenom en legitimationkurs enligt äldre bestämmelser uppnår optikerexamen. Detsamma gäller den som har gått igenom nämnda optikerutbildning enligt äldre bestämmelser och som efter den 1 januari 1995 har gått igenom kompletterande utbildning vid Karolinska institutet. *Förordning (1995:337)*.

4. Den som har påbörjat en utbildning till tandläkare före den 1 juli 1994 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av år 1998.

Denna förordning⁴⁰ träder i kraft den 1 april 1995. Beslut som har meddelats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre bestämmelser.

1. Denna förordning⁴¹ träder i kraft den 1 juli 1995.

2. Om ett ärende om tillsättning av tjänst har väckts i tjänsteförslagsnämnd före ikraftträdandet, men ännu inte avgjorts, får nämnden avgöra ärendet i den sammansättning den hade vid ikraftträdandet.

1. Denna förordning⁴² träder i kraft den 1 november 1996.

3. Den som har påbörjat en utbildning till gymnasielärare före den 1 november 1996 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2002. Den som tar examen efter den 1 januari 1998 skall dock ha förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever.

1. Denna förordning⁴³ träder i kraft, i fråga om 2 kap. 2 § och 7 kap. 3 § den 1 mars 1997, och i övrigt den 1 december 1996.

3. Sökande som uppfyller kraven på allmän behörighet enligt föreskrifter som gällde före den 1 juli 1993 skall intill utgången av år 1999 anses ha grundläggande behörighet.

4. Den som har fullföljt ett nationellt eller ett specialutformat program i gymnasieskolan och som i sitt avgångsbetyg eller slutbetyg helt eller delvis har betyg enligt de bestämmelser som gällde före den 1 juli 1994 skall anses ha grundläggande behörighet. Detsamma gäller den som har fullföljt motsvarande utbildning och har motsvarande betyg från gymnasial vuxenutbild-

³⁹ 1994:1101.

⁴⁰ 1995:253.

⁴¹ 1995:944.

⁴² 1996:913.

⁴³ 1996:984.

ning. Det gäller också den som har avgångsbetyg från fyra-, tre- eller tvåårig linje i gymnasieskolan och den som har motsvarande betyg från statlig eller kommunal vuxenutbildning under förutsättning att den sökande uppfyller kraven på allmän behörighet enligt föreskrifter som gällde före den 1 juli 1993. Detsamma gäller slutligen den som före den 1 juli 1998 har fått ett intyg från en folkhögskola om allmän behörighet för högskolestudier. *Förordning (1997:21)*.

1. Denna förordning⁴⁴ träder i kraft, i fråga om 9 kap. 3 § den 1 januari 1999, och i övrigt den 1 april 1998.

2. De äldre bestämmelserna i 5 kap. 2 och 6 §§ skall tillämpas på den som har fått en doktorantjänst före den 1 april 1998. De äldre bestämmelserna i 5 kap. 6 § skall tillämpas också vid förordnande på en doktorantjänst som upphör före utgången av år 2001 med en doktorand som har antagits till forskarutbildning före den 1 april 1998 men inte fått en doktorantjänst före den dagen. *Förordning (1998:160)*.

3. Den äldre bestämmelsen i 5 kap. 9 § skall tillämpas till och med den 30 juni 1999 på den som fått en arvdestjänst som assistent före den 1 april 1998.

4. Den nya bestämmelsen i 5 kap. 4 § skall tillämpas på den som har fått utbildningsbidrag för första gången för tid efter den 31 december 1997. Detta gäller dock inte den som har antagits till forskarutbildning före den 1 april 1998 men som först därefter får utbildningsbidrag för första gången och som den 1 april 1998 har en studietid som överstiger tre år eller vid heltidsstudier 2 år och 5 månader. *Förordning (1998:160)*.

5. Vad som i 5 kap. 10 § sägs om medicinskt vetenskapsområde skall fram till den 1 januari 1999 i stället avse medicinsk eller odontologisk fakultet.

1. Denna förordning⁴⁵ träder i kraft, i fråga om 1 kap. 7 a, 9 och 13 §§ samt bilaga 1 den 1 september 1998, och i övrigt den 1 januari 1999.

2. Den äldre bestämmelsen i 1 kap. 3 § skall tillämpas, om ett ärende har väckts hos Justitiekanslern före den 1 januari 1999.

3. Den nya bestämmelsen i 4 kap. 11 § om befordran till professor skall gälla även den lektor som vid ikraftträdandet har ställning som biträdande professor.

4. En lektor som vid ikraftträdandet har ställning som biträdande professor får fortsatt ha denna ställning efter ikraftträdandet så länge anställningen som lektor består.

5. De nya bestämmelserna i 4 kap. 17 och 18 §§ skall tillämpas på ett anställningsförfarande som påbörjas den 1 januari 1999 eller senare.

6. Om ett anställningsförfarande som rör en professor eller en lektor har påbörjats men inte avslutats före den 1 januari 1999, skall yttranden enligt den nya bestämmelsen i 4 kap. 21 § lämnas till fakultetsnämnden eller motsvarande organ, om yttrandet inte har lämnats till tjänsteförslagsnämnden före den 1 januari 1999.

⁴⁴ 1998:80.

⁴⁵ 1998:1003.

Om ett yttrande har lämnats till tjänsteförslagsnämnden före den 1 januari 1999 och inte behandlats färdigt av nämnden, skall nämnden med tillämpning av de äldre bestämmelserna i 4 och 6 kap. avge förslag till rektor.

Sedan förslag har lämnats till rektor enligt andra stycket, får rektor besluta i anställningsärendet utan ytterligare beredning enligt de nya bestämmelserna i 4 kap. 20 §. Detsamma gäller när en tjänsteförslagsnämnd har lämnat förslag i ett anställningsärende till rektor före den 1 januari 1999 och rektor inte har beslutat i anställningsärendet före den 1 januari 1999.

7. Om ett förfarande som rör anställning som adjungerad professor har påbörjats men inte avslutats före den 1 januari 1999, skall äldre bestämmelser i 4 kap. 18 § andra stycket tredje meningen tillämpas i stället för de nya bestämmelserna i 4 kap. 26 och 27 §§.

8. Om ett förfarande som rör anställning som forskarassistent har påbörjats men inte avslutats före den 1 januari 1999, skall äldre bestämmelser i 4 kap. 18 § tredje stycket tillämpas.

9. De nya bestämmelserna i 4 kap. 12 och 23 §§ skall gälla beträffande anställningsförfarande som påbörjas den 1 januari 1999 eller senare.

10. Om en person har förordnats på en tjänst med stöd av de äldre bestämmelserna i 4 kap. 21 §, skall äldre bestämmelser tillämpas också vid förnyelse eller förlängning av förordnandet som sker den 1 januari 1999 eller senare.

11. I fråga om den som innehaft en tjänst som forskarassistent före den 1 januari 1999 skall den äldre bestämmelsen i 4 kap. 13 § andra stycket tillämpas i stället för den nya bestämmelsen i 4 kap. 10 § andra stycket.

12. Den nya bestämmelsen i 10 kap. 1 § första stycket 4 skall tillämpas på förseelse som inträffar den 1 januari 1999 eller senare.

13. De nya bestämmelserna i 10 kap. 4 och 7 §§ skall tillämpas fr.o.m. första gången den 1 januari 1999 eller senare då den lagfarna ledamoten och ersättaren skall utses.

På regeringens vägnar

CARL THAM

Gudmund Toijer
(Utbildningsdepartementet)

**FÖRTECKNING ÖVER UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR SOM
STATEN ÄR HUVUDMAN FÖR SAMT DERAS BENÄMNING**

I denna bilaga anges enligt 1 kap. 1 § de universitet och högskolor som staten är huvudman för samt deras benämning.

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Sveriges lantbruksuniversitet

Danshögskolan
Dramatiska institutet
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan i Karlskrona/Ronneby
Högskolan i Karlstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i
Trollhättan/Uddevalla
Högskolan i Växjö
Högskolan i Örebro
Idrottshögskolan i Stockholm
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i
Stockholm
Lärarhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mithögskolan
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Södertörns högskola
Teaterhögskolan i Stockholm

Förordning (1998:1003).

⁴⁶ Senaste lydelse 1996:1499. Ändringen innebär bl.a. att den engelska benämningen på universiteten och högskolorna har tagits bort ur förteckningen.

EXAMENSORDNING

Examina inom grundläggande högskoleutbildning

- I denna bilaga anges det, i enlighet med vad som sägs i 6 kap. 4 och 5 §§,
- a) vilka examina som får avläggas inom grundläggande högskoleutbildning, och
 - b) vilka krav som skall uppfyllas för respektive examen.

Examina inom forskarutbildning

- Bestämmelser om forskarutbildning finns i 8 kap. Av de bestämmelserna framgår bl.a. att examina inom forskarutbildningen är
- doktorsexamen, som omfattar 160 poäng, och
 - licentiatexamen, som omfattar minst 80 poäng.

Examina inom Jordbruksdepartementets område

Bestämmelser om examina inom Jordbruksdepartementets område regleras särskilt.

Examina inom grundläggande högskoleutbildning samt krav som skall uppfyllas för att en viss examen skall få utfärdas (examensbeskrivningar)

I examensbeviset får översättningen av examensbenämningen till ett eller flera språk anges. Den skall återspegla utbildningens längd och nivå (fördjupning). Högskolan beslutar, efter samråd med Högskoleverket, om översättningen. Högskolan skall därvid ta särskild hänsyn till Högskoleverkets synpunkter och beakta vikten av enhetlighet vid översättningen av examensbenämningarna.

Om kurser som ingår i en yrkesexamen sammantaget uppfyller de krav som ställs för magister- eller kandidatexamen, såväl med avseende på längd som fördjupning, skall det framgå av examensbeviset om studenten begär det.

Generella examina

1. Magisterexamen

Omfattning

Magisterexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 160 poäng. I huvudämnet krävs fördjupade studier på 80-poängsnivån med godkänt resultat.

⁴⁷ Senaste lydelse av tidigare bilaga 3 1998:80.

Mål

De allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen samt de mål som respektive högskola bestämmer.

Övrigt

För att erhålla magisterexamen skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 20 poäng eller två om vardera minst 10 poäng. Detta/dessa skall ingå i huvudämnet. I huvudämnet får 40 poäng från forskarutbildning tillgodoräknas.

I examensbeviset skall examens huvudsakliga inriktning anges.

2. Kandidatexamen

Omfattning

Kandidatexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 120 poäng. I huvudämnet krävs fördjupade studier på 60-poängsnivån med godkänt resultat.

Mål

De allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen samt de mål som respektive högskola bestämmer.

Övrigt

För att erhålla kandidatexamen skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 10 poäng. Detta skall ingå i huvudämnet.

I examensbeviset skall examens huvudsakliga inriktning anges.

3. Högskoleexamen

Omfattning

Högskoleexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng med viss inriktning enligt respektive högskolas närmare bestämmande.

Mål

De allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen samt de mål som respektive högskola bestämmer.

Övrigt

I examensbeviset skall examens huvudsakliga inriktning anges.

4. Apotekarexamen*Omfattning*

Apotekarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 200 poäng inklusive ett halvt års yrkeserfarenhet.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla apotekarexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskaper och färdigheter som grund för verksamhet inom framför allt apotek, sjukhusapotek, läkemedelsindustri, kontroll- och forskningslaboratorier samt vetenskapliga institutioner,
- förvärvat fördjupade kunskaper inom kemi, biovetenskap och farmaci med inriktning mot alla aspekter av läkemedlens sammansättning, framställning, funktion och användning.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

5. Arbetsterapeutexamen*Omfattning*

Arbetsterapeutexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla arbetsterapeutexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att kunna arbeta självständigt som arbetsterapeut,
- förvärvat kunskaper och färdigheter i arbetsterapeutiska behandlingsmetoder och kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet,
- utvecklat sin självkännet och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar människors hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

6. Arkitektexamen*Omfattning*

Arkitektexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 180 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla arkitektexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att planera och utforma bebyggelse och byggnader med hänsyn till människornas och samhällets behov och till de förutsättningar som ges av natur och naturresurser,
- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar för att, efter några års yrkesverksamhet som arkitekt, göra en självständig, skapande arbetsinsats inom arkitekturens eller samhällsbyggandets område.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

7. Barnmorskeexamen

Omfattning

Barnmorskeexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 60 poäng. Därtill ställs krav på avlagd sjuksköterskeexamen samt av Socialstyrelsen utfärdad legitimation.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla barnmorskeexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna arbeta som barnmorska,
- utvecklat sin självkänedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat kännedom om sådana förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

8. Barn- och ungdomspedagogisk examen

Barn- och ungdomspedagogisk examen kan utfärdas med inriktning mot arbete som förskollärare eller med inriktning mot arbete som fritidspedagog.

Omfattning

Barn- och ungdomspedagogisk examen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

För att erhålla barn- och ungdomspedagogisk examen skall studenten ha fullgjort handledd praktik eller förvärvat motsvarande praktisk erfarenhet.

I examensbeviset skall anges för vilka arbetsuppgifter utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla barn- och ungdomspedagogisk examen skall studenten ha

- goda och för läraruppgifterna relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som förskollärare eller fritidspedagog förverkliga målen för verksamheten och medverka i utvecklingen av denna,

- god självkänedom och social kompetens och därigenom förmåga till lagarbete samt att i samarbete med andra lösa de förekommande uppgifterna,
- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den verksamhet som utbildningen är inriktad mot,
- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor samt internationella och interkulturella frågor,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna,
- god förmåga att planera, genomföra, utvärdera och utveckla arbete med barn och ungdomar i grupp samt god kännedom om socialtjänsten och skolan avseende mål, verksamhet och organisation.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

9. Bildlärarexamen

Omfattning

Bildlärarexamen uppnås efter godkända kursfordringar om sammanlagt minst 120 poäng. Den praktisk-pedagogiska delen av utbildningen omfattar alltid minst 40 poäng.

För att erhålla bildlärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla bildlärarexamen skall studenten ha

- goda och för läraruppgiften relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare förverkliga skolans mål och medverka i utvecklingen av skolans verksamhet,
- god självkänedom och social kompetens och därigenom förmåga att bedriva lärararbete samt att i samarbete med andra lösa de i skolan förekommande uppgifterna,
- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den undervisning som utbildningen är inriktad mot och lösa normala elevvårdsproblem i skolan,
- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor samt internationella och interkulturella frågor,
- ett rikt och sammansatt bildspråk och erfarenhet av både manuella tekniker och elektroniska medier,

- kunskap om bildens historia samt förmåga att värdera bilder som konstnärliga uttryck, som kommunikationsmedel, som medel för personlighetsutveckling och som medel för påverkan,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

10. Brandingenjörsexamen

Omfattning

Brandingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla brandingenjörsexamen skall studenten ha

- tillägnat sig de kunskaper i tekniska, naturvetenskapliga, humanistiska, ekonomiska och samhällsvetenskapliga ämnen som studenten behöver för att förstå och kunna tillämpa grunderna för det valda teknikområdet,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att utnyttja och utveckla metoder och tekniker avseende riskhantering och samhällsplanering samt befolkningsskydd och räddningstjänst; detta i syfte att dels förebygga olyckor och skador, dels genomföra effektiva insatser inom räddningstjänsten,
- förvärvat de kunskaper som är förutsättningen för att studenten, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, skall kunna vara arbetsledare inom befolkningsskyddet och räddningstjänsten.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

11. Civilingenjörsexamen

Omfattning

Civilingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 180 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla civilingenjörsexamen skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för det valda teknikområdet,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att utforma produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,
- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, självständigt kunna svara för utveckling eller utnyttjande av ny teknik på internationellt konkurrenskraftig nivå.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

Omfattning

Flyglärarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 40 poäng. Därtill ställs krav på flygutbildning, flygerfarenhet och psykologisk lämplighet i enlighet med bestämmelserna för civil luftfart.

För att erhålla flyglärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla flyglärarexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskaper och färdigheter för att arbeta professionellt som lärare i grundläggande flygutbildning och övrig utbildning inom luftfarten,
- förvärvat kunskaper om samhällets mål och regelverk för flygutbildning och flygverksamhet, om individers roll i människa-maskinsystem samt om pedagogiska och didaktiska teorier och praxis,
- utvecklat flygsäkerhetsmässigt tänkande och förvärvat förmåga att i all flygoperativ verksamhet iakttä och verkställa för flygsäkerheten lämpliga åtgärder,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

13. Folkhögskollärarexamen

Folkhögskollärarexamen kan utfärdas med inriktning mot folkhögskola eller med inriktning mot studieförbund.

Omfattning

Folkhögskollärarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 40 poäng.

För att erhålla folkhögskollärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla folkhögskollärarexamen skall studenten ha

- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare i folkhögskolan eller som ledare i annat folkbildningsarbete, förverkliga målen för verksamheten och medverka i utvecklingen av denna,
- förtrogenhet med statens, folkhögskolans och folkbildningsorganisationernas mål för folkbildningen samt ett helhetsperspektiv på folkbildningens personlighetsutvecklande, kulturella och sociala uppgifter,
- god förmåga att leda och undervisa, att inspirera till självständiga studier och att stödja individers och grupper planering av sina studier,

- god förmåga till samarbete och lagarbete samt goda kommunikationsfärdigheter och förmåga att använda praktiskt-estetiska uttrycksmedel,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

14. Grundskollärarexamen

Omfattning

Examen med *inriktning mot undervisning i årskurserna 1–7* uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng.

Examen med *inriktning mot undervisning i årskurserna 4–9* uppnås enligt följande alternativ efter fullgjorda kursfordringar.

Alternativ 1

om sammanlagt minst 180 poäng. I huvudämnet ställs krav på minst 60 poäng ämnesstudier och i övrigt/övriga undervisningsämne/n minst 40 poäng. När bild eller musik ingår ställs krav på minst 80 poäng i dessa ämnen. Om hemkunskap, idrott, slöjd eller svenska ingår ställs krav på minst 60 poäng i dessa ämnen.

Alternativ 2

om sammanlagt 140–180 poäng huvudsakligen enligt den utbildningsplan för grundskollärarutbildning som gällde den 30 juni 1993 (UHÄ 1988-05-31).

Den praktisk-pedagogiska delen av utbildningen omfattar alltid minst 40 poäng.

För att erhålla grundskollärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla grundskollärarexamen skall studenten ha

- goda och för läraruppgiften relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare förverkliga skolans mål och medverka i utvecklingen av grundskolans verksamhet,
- god självkännedom och social kompetens och därigenom förmåga att bedriva lärararbete samt att i samarbete med andra lösa de i skolan förekommande uppgifterna,
- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den undervisning som utbildningen är inriktad mot och lösa normala elevvårdsproblem i skolan,

- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor samt internationella och interkulturella frågor,

- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,

- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,

- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

För att erhålla grundskollärarexamen med inriktning mot undervisning i årskurserna 1–7 skall studenten därutöver ha

- särskild kännedom om grundläggande läs- och skrivinläring och/eller om grundläggande matematikinläring.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

15. Gymnasielärarexamen

Gymnasielärarexamen utfärdas för undervisning i kärnämnen och/eller karaktärsämnen. För examen krävs dels ämnesstudier och/eller relevant yrkesutbildning och yrkeserfarenhet, dels praktisk-pedagogiska studier.

Omfattning

Examen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 180, 160, 100 eller 40 poäng. I kursfordringarna ingår en praktisk-pedagogisk del vilken avser det ämne eller de ämnen som ingår i examen och vilken alltid omfattar minst 40 poäng. Beroende på val av ämneskombination eller ämne krävs därtill fullgjorda kursfordringar enligt något av följande alternativ:

Alternativ 1 (minst 180 poäng):

Ämnesstudier om minst 80 poäng för undervisning i ett kärn- eller karaktärsämne samt ämnesstudier i ett andra kärn- eller karaktärsämne om minst 60 poäng.

Alternativ 2 (minst 160/100 poäng):

Ämnesstudier om minst 60 poäng för undervisning i ett kärn- eller karaktärsämne samt relevanta yrkesinriktade högskolekurser om minst 60 poäng för undervisning i ett karaktärsämne. Därtill krävs omfattande yrkeserfarenhet. Om relevanta yrkesinriktade högskolekurser inte finns kan dessa ersättas med någon annan relevant yrkesutbildning.

Alternativ 3 (minst 100/40 poäng):

Relevanta yrkesinriktade högskolekurser om minst 60 poäng för undervisning i ett karaktärsämne. Därtill krävs omfattande yrkeserfarenhet. Om relevanta yrkesinriktade högskolekurser inte finns kan dessa ersättas med någon annan relevant yrkesutbildning.

När moderna språk, naturkunskap, praktiskt-estetiskt ämne, samhällskunskap eller svenska ingår i något av alternativen krävs minst 80 poäng i ämnet.

Normalt krävs ämnesfördjupning till minst 60-poängsnivån. I naturkunskap, samhällskunskap och svenska krävs dock endast ämnesfördjupning till minst 40-poängsnivån i ett av de ingående ämnena.

I moderna språk krävs för läraryrket relevant, kommunikativ förmåga samt förtrogenhet med och erfarenhet av språkområdets kultur och vardagsliv.

För att erhålla gymnasielärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla gymnasielärarexamen skall studenten ha

- goda och för läraruppgiften relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare förverkliga skolans mål och medverka i utvecklingen av gymnasieskolans och den gymnasiala vuxenutbildningens verksamhet,
- god självkännedom och social kompetens och därigenom förmåga att bedriva lärararbete samt att i samarbete med andra lösa de i skolan förekommande uppgifterna,
- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den undervisning som utbildningen är inriktad mot och lösa normala elevvårdsproblem i skolan,
- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor samt internationella och interkulturella frågor,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

16. Hushållslärarexamen

Omfattning

Hushållslärarexamen uppnås efter godkända kursfordringar om sammanlagt minst 120 poäng. Den praktisk-pedagogiska delen av utbildningen omfattar alltid minst 40 poäng.

För att erhålla hushållslärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla hushållslärarexamen skall studenten ha

- goda och för läraruppgiften relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare förverkliga skolans mål och medverka i utvecklingen av skolans verksamhet,
- god självkännetdom och social kompetens och därigenom förmåga att bedriva lärararbete samt att i samarbete med andra lösa de i skolan förekommande uppgifterna,
- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den undervisning som utbildningen är inriktad mot och lösa normala elevvårdsproblem i skolan,
- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor och internationella och interkulturella frågor,
- god förmåga att lösa uppgifter i hushållet och att identifiera olika handlingsalternativ framför allt med utgångspunkt i ett ekologiskt perspektiv,
- förmåga att kritiskt värdera olika alternativ i hushållsarbetet som medel för hälsa och personligt välbefinnande,
- förmåga att identifiera handlingsalternativ och att bedöma dem, t.ex. att utifrån ett resurshushållningsperspektiv kunna fatta relevanta beslut,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

17. Idrottslärarexamen

Omfattning

Idrottslärarexamen uppnås efter godkända kursfordringar om sammanlagt minst 120 poäng. Den praktisk-pedagogiska delen av utbildningen omfattar alltid minst 40 poäng.

För att erhålla idrottslärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla idrottslärarexamen skall studenten ha

- goda och för läraruppgiften relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare förverkliga skolans mål och medverka i utvecklingen av skolans verksamhet,
- god självkännetdom och social kompetens och därigenom förmåga att bedriva lärararbete samt att i samarbete med andra lösa de i skolan förekommande uppgifterna,
- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den undervisning som utbildningen är inriktad mot och lösa normala elevvårdsproblem i skolan,

- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor samt internationella och interkulturella frågor,
- en god personlig förmåga i idrott och förmåga att leda och stimulera andra i fysiska aktiviteter samt förmåga att utnyttja beprövad erfarenhet och vetenskapliga teorier i tolkning och analys av olika former av idrott och motion, av olika sätt att träna och av olika rörelsemönster,
- förmåga att värdera olika former av idrott som medel för hälsa och personligt välbefinnande samt som socialt fenomen,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inlärninng och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

18. Högskoleingenjörsexamen

Omfattning

Högskoleingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att få högskoleingenjörsexamen skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för det valda teknikområdet,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov och till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,
- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, kunna medverka i utveckling av och svara för utnyttjande av känd teknik i produktion och konstruktion.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

19. Juris kandidatexamen

Omfattning

Juris kandidatexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 180 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla juris kandidatexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana teoretiska kunskaper och färdigheter främst inom civilrätt, processrätt, straffrätt, statsrätt, förvaltningsrätt, finansrätt och internationell rätt som behövs för att kunna komma i fråga för anställning som domare och verksamhet som advokat,

- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- förvärvat kunskaper om hur fysiskt och psykiskt våld påverkar kvinnor och män,
- fått insikt i sådana ämnesområden, t.ex. rättshistoria, allmän rättslära och ekonomi, som kan vara av särskild betydelse för tillämpningen av de juridiska kunskaperna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

20. Konstnärlig högskoleexamen i dans

Omfattning

Konstnärlig högskoleexamen i dans uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen i **dans** skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter i att självständigt lösa de sceniska uppgifter dansare ställs inför,
- tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling som skapande konstnär i ett kollektiv.

Studenter i **koreografi** skall ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att antingen skapa ett dramatiskt underlag eller ge gestalt åt ett sådant dramatiskt underlag och därvid leda och samordna insatser från övriga medverkande i denna process.

Studenter i **danspedagogik** skall ha

- förvärvat kunskaper, färdigheter och pedagogiska metoder för att kunna bedriva dansundervisning för barn, ungdom och vuxna inom olika dansformer,
- förvärvat kompetens för yrkesverksamhet som danspedagog i förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenundervisning, kommunal dans/musik/kulturskola eller övrig frivillig dansundervisning.

Studenter i **folkdans** skall ha

- förvärvat de kunskaper och de färdigheter som behövs för att kunna verka som lärare och ledare i folkdans,
- tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling av pedagogiska metoder inom folkdansen.

Härutöver gäller de mål som högskolan bestämmer.

21. Konstnärlig högskoleexamen i konst och design

Omfattning

Konstnärlig högskoleexamen i konst och design uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen med inriktning på **konst** skall studenten ha

– förvärvat kunskaper och färdigheter för att självständigt, och i samarbete med företrädare för andra yrkesområden, kunna verka som fritt skapande konstnär inom fotografi, grafik, konsthantverk, måleri eller skulptur m.m.

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen med inriktning på **design- och formgivningsområdet** skall studenten ha

– förvärvat kunskaper, färdigheter och en arbetsmetodik för att på konstnärlig grund självständigt, och i samarbete med företrädare för andra yrkesområden, utforma produkter och lösa gestaltningsmässiga, tekniska, praktiska, ekonomiska, miljömässiga och andra problem inom respektive specialområde.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

22. Konstnärlig högskoleexamen i musik

Omfattning

Konstnärlig högskoleexamen i musik uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen i musik skall studenten ha

– förvärvat kunskaper och färdigheter för att självständigt som sångare, instrumentalmusiker, komponist, arrangör eller ensembleledare kunna gestalta musik på hög kvalitativ nivå,

– förvärvat kunskaper och färdigheter för att kunna förmedla musikaliska upplevelser och stimulera till musikalisk aktivitet i olika sociala sammanhang,

– tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling som skapande konstnär i ett kollektiv.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

23. Konstnärlig högskoleexamen i scen och medier

Omfattning

Konstnärlig högskoleexamen i scen och medier uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla konstnärlig högskoleexamen i scen och medier skall studenten inom det **sceniska gestaltningssområdet** ha

– tillägnat sig kunskaper och färdigheter att självständigt lösa sceniska uppgifter som artister ställs inför vid verksamhet inom film, opera, mim, musik, TV eller teater,

– tillägnat sig en god grund för en fortsatt utveckling som skapande konstnär i ett kollektiv.

Studenter i **dramatik/dramaturgi** och **regi** skall ha

– tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att antingen skapa ett dramatiskt underlag eller ge gestalt åt ett sådant dramatiskt underlag och därvid leda och samordna insatser från övriga medverkande i denna process.

Studenter i **medier** skall ha

– förvärvat kunskaper och färdigheter för att självständigt och i samarbete med företrädare för andra yrkesområden kunna lösa uppgifter vid verksamhet inom film/radio/teater/TV-produktion, film/TV-foto, film/radio/TV-ljudteknik, filmklippning/videoredigering, maskering/perukmakeri, teatertechnik eller dramatik/dramaturgi m.m.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

24. Logopedexamen

Omfattning

Logopedexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 160 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla logopedexamen skall studenten ha

– förvärvat förmåga att undersöka och bedöma den språkliga kommunikationsförmågan hos barn, ungdomar, vuxna och äldre med olika former av röst-, tal- och språkrubbningar samt att ställa logopedisk diagnos och bedöma förutsättningarna för att påverka kommunikationsförmågan framgångsrikt,

– förvärvat grundläggande klinisk och pedagogisk erfarenhet av metoden vid rehabilitering/habilitering av röst-, tal- och språkrubbningar samt förmåga att planera, genomföra och utvärdera behandlingsprogram,

– förvärvat en helhetssyn på individens språk och sociala situation samt vunnit förståelse för att röst-, tal- och språkförmågan är en integrerad del av individens personlighet,

– utvecklat sin självkännet och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,

– förvärvat kunskaper om logopedins roll inom hälso- och sjukvårdsarbetet samt förmåga att utöva förebyggande hälsovård inom det logopedisk-foniatriska arbetsområdet.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

25. Läkarexamen

Omfattning

Läkarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 220 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla läkarexamen skall studenten ha

– förvärvat kunskaper och färdigheter som utgör grund för läkaryrket och för att fullgöra den allmäntjänstgöring (AT) som krävs för att få obegränsad behörighet som läkare,

- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa för att som läkare kunna arbeta förebyggande,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat sådana kunskaper om sjukvårdens ekonomi och organisation som är av betydelse för alla läkare samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan med samtliga personalgrupper.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

26. Maskinteknikerexamen

Omfattning

Maskinteknikerexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla maskinteknikerexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, handha drift och underhåll av fartygs maskin- och eltekniska utrustning,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,
- tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för teknikområdet.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

27. Musiklärarexamen

Musiklärarexamen kan utfärdas för inriktning mot undervisning inom förskola, grundskola och gymnasieskola, för inriktning mot instrumental/ensembleinriktning för undervisning i kommunal musikskola och annan frivillig verksamhet eller för inriktning mot kyrkomusikalisk verksamhet.

Omfattning

Musiklärarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 160 poäng. Den praktisk-pedagogiska delen av utbildningen omfattar alltid minst 40 poäng.

För att erhålla musiklärarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla musiklärarexamen skall studenten ha

- goda och för läraruppgiften relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare förverkliga skolans respektive frivillig musikundervisnings mål och medverka i utvecklingen av verksamheten,
- god självkänedom och social kompetens och därigenom förmåga att bedriva lärararbete samt att i samarbete med andra lösa de i skolan förekommande uppgifterna,
- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den undervisning som utbildningen är inriktad mot och lösa normala elevvårdsproblem,
- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor samt internationella och interkulturella frågor,
- goda personliga musikaliska färdigheter samt förmåga att leda och inspirera människor i alla åldrar att utöva och skapa musik och att aktivt lyssna till musik,
- förmåga att värdera musik som medel för personlighetsutveckling, konstnärligt uttryck, kommunikationsmedel och som medel för påverkan,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

27 a. Optikerexamen

Omfattning

Optikerexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla optikerexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna självständigt prova ut, färdigställa och lämna ut optiska synhjälpmedel i enlighet med de föreskrifter som gäller för verksamheten som optiker, och
- förvärvat kännedom om tillämplig lagstiftning inom hälso- och sjukvården.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

28. Organistexamen

Omfattning

Organistexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 160 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla organistexamen skall studenten ha

- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att självständigt kunna gestalta musik på konstnärlig nivå inom det kyrkomusikaliska repertoarområdet,
- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att i sin kommande yrkesroll kunna organisera och leda den kyrkomusikaliska verksamheten inom Svenska kyrkan och andra trossamfund,
- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att kunna förmedla musikaliska upplevelser i olika miljöer,
- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att kunna undervisa i kyrkomusik inom trossamfund, skolväsendet och i andra sammanhang.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

29. Psykologexamen

Omfattning

Psykologexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 200 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla psykologexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskaper och färdigheter som utgör grund för psykologyrket och för att fullgöra föreskriven praktisk tjänstgöring (PTP) som krävs för legitimation för yrket,
- kunskaper om psykologiska metoder för åtgärder och behandling avseende individer samt under handledning kunna medverka i psykoterapeutiska arbetsuppgifter,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- tillägnat sig förmågan att planera, leda och genomföra utvecklings- och förändringsarbete som gäller grupper, organisationer och miljöer,
- tillägnat sig förmågan att planera och genomföra personalutbildning och handledning,
- tillägnat sig förmågan att planera, leda och genomföra förebyggande arbete med inriktning på individer, grupper, organisationer och miljöer,
- tillägnat sig förmågan att på vetenskaplig grund kunna utvärdera och utveckla behandlingsarbete och åtgärdsprogram inom psykologernas verksamhetsområden,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan utvecklat sin förmåga till olika relationer.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

30. Psykoterapeutexamen

Omfattning

Psykoterapeutexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 60 poäng under en treårsperiod. Därtill ställs krav på avlagd psykolog-

examen (enligt 1982 års studieordning), läkarexamen samt fullgjord specialiseringstjänstgöring i allmän psykiatri eller socionomexamen med föreskriven komplettering eller annan motsvarande utbildning.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla psykoterapeutexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana fördjupade kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna göra diagnostiska bedömningar och upprätta behandlingsprogram samt genomföra och utvärdera psykoterapi inom ett av områdena individual-, grupp- eller familjeterapi,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- utvecklat självständigt tänkande, självkännedom och förmåga till empatisk inlevelse.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

31. Receptarieexamen

Omfattning

Receptarieexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla receptarieexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som krävs för yrkesverksamhet inom det farmaceutiska området,
- förvärvat en helhetssyn på hälso- och sjukvårdens och den farmaceutiska verksamhetens roll: innefattande rådgivning kring läkemedel och deras användning.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

32. Sjukgymnastexamen

Omfattning

Sjukgymnastexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla sjukgymnastexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att kunna arbeta självständigt som sjukgymnast,
- tillägnat sig kunskaper och färdigheter i sjukgymnastiska behandlingsmetoder och kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,

– förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar människors hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

33. Sjuksköterskeexamen

Omfattning

Sjuksköterskeexamen erhålls efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla sjuksköterskeexamen skall studenten ha

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna arbeta som sjuksköterska inom allmän hälso- och sjukvård,
- tillägnat sig kunskaper i allmän och specifik omvårdnad,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete,
- tillägnat sig kunskaper i sjukvårdens ekonomi och organisation vilka är av betydelse för hälso- och sjukvården,
- tillägnat sig kunskaper i planering, ledning och samordning av vårdarbetet samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan mellan samtliga personalgrupper,
- förvärvat förmåga att undervisa patienter och deras närstående samt att handleda vårdpersonal.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

34. Sjöingenjörsexamen

Omfattning

Sjöingenjörsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 40 poäng. Därtill ställs krav på avlagd maskinteknikerexamen eller motsvarande.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla sjöingenjörsexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att, efter något års yrkesverksamhet inom sitt område, kunna svara för drift och underhåll av fartygs maskin- och eltekniska utrustning,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,

– tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för teknikområdet.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

35. Sjökapensexamen

Omfattning

Sjökapensexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 40 poäng. Därtill ställs krav på avlagd styrmansexamen.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla sjökapensexamen skall studenten ha

- förvärvat tekniskt och nautiskt kunnande för att operativt kunna handha fartyg och last i befattning som befälhavare,
- förvärvat kunskaper om och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,
- tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för teknikområdet.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

36. Slöjdlärexamen

Slöjdlärexamen kan utfärdas för inriktning mot textilslöjd eller för inriktning mot trä- och metallslöjd.

Omfattning

Slöjdlärexamen uppnås efter godkända kursfordringar om minst 120 poäng. Den praktisk-pedagogiska delen av utbildningen omfattar alltid minst 40 poäng.

För att erhålla slöjdlärexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

I examensbeviset skall anges för vilken undervisning utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla slöjdlärexamen skall studenten ha

- goda och för läraruppgiften relevanta ämneskunskaper,
- de kunskaper och de färdigheter som behövs för att som lärare förverkliga skolans mål och medverka i utvecklingen av verksamheten,
- god självkännet och social kompetens och därigenom utvecklat sin förmåga att bedriva lärararbete samt att i samarbete med andra lösa de i skolan förekommande uppgifterna,

- sådana insikter i pedagogik, specialpedagogik, didaktik, psykologi och metodik som krävs för att bedriva den undervisning som utbildningen är inriktad mot och lösa normala elevvårdsproblem,
- förmåga att belysa allmänmänskliga och övergripande frågor som t.ex. existentiella och etiska frågor, jämställdhetsfrågor, miljöfrågor samt internationella och interkulturella frågor,
- färdighet i att kunna planera och framställa en produkt från idé till färdigt resultat och att kunna utnyttja konstnärligt perspektiv, vetenskapliga teorier och beprövad erfarenhet vid bedömning av produkter,
- förmåga att föra vidare och stimulera utvecklingen av hantverkstraditioner,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

37. Social omsorgsexamen

Social omsorgsexamen kan utfärdas för inriktning mot äldre, funktionshindrade och utvecklingsstörda eller mot socialpedagogiskt behandlingsarbete.

Omfattning

Social omsorgsexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 100 poäng.

I examensbeviset skall anges vilken inriktning utbildningen avser.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla social omsorgsexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och färdigheter, den personliga utveckling och den empatiska förmåga samt det kritiska tänkande som krävs för det sociala omsorgsarbetet,
- tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att kunna bedriva, leda och utveckla social omsorgs verksamhet, grundad på en förståelse av samspelet mellan individers och grupper sociala situation, fysiska och psykiska hälsa i förhållande till samhälleliga och andra bakomliggande faktorer,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

38. Socionomexamen

Omfattning

Socionomexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla socionomexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och den praktiska förmåga som krävs för socialt arbete på individ-, grupp- och samhällsnivå,
- uppnått kompetens att medverka i förebyggande socialt arbete och socialt förändringsarbete på olika nivåer,
- utvecklat förmågan att analysera och förstå sociala processer och problem samt kunna identifiera och strukturera behov av åtgärder och lösningar på olika nivåer,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- uppnått förmåga att relatera olika typer av åtgärder inom verksamheten till de rättsregler och till de övergripande principer som styr lagstiftningen, bl.a. inom det sociala området.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

39. Specialpedagogexamen

Specialpedagogexamen kan utfärdas för inriktning mot komplicerad inläringssituation, mot dövhet eller hörselskada, mot synskada eller mot utvecklingsstörning.

Omfattning

Specialpedagogisk examen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 40 poäng. Därtill ställs krav på annan avlagd lärarexamen.

I examensbeviset skall anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla specialpedagogexamen skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som behövs för att aktivt kunna arbeta med barn, ungdomar och vuxna i komplicerade inläringssituationer inom såväl skola, barnomsorg och vuxenutbildning som habilitering/rehabilitering,
- de kunskaper och förhållningssätt som ger kompetens för undervisande, handledande och rådgivande pedagogiska uppgifter avseende personal inom barnomsorg, skola, vuxenutbildning och rehabilitering,
- förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever, om denna kunskap inte ingår i den tidigare avlagda lärarexamen,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de vetenskapliga teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

För att erhålla specialpedagogexamen med **inriktning mot komplicerad inläringssituation** skall studenten ha

- kompetens att undervisa människor med lindrigt begåvningshandikapp och andra funktionshinder samt kognitiva, språkliga och/eller sociala och känslomässiga problem.

För att erhålla specialpedagogexamen med **inriktning mot dövhet eller hörselskada** skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som behövs för att undervisa döva och hörselskadade,
- förmåga att utan svårighet kommunicera med döva/hörselskadade på teckenspråk,
- kunskap om sociala och känslomässiga utvecklingsproblem vid tidigt inträffad total eller partiell hörselskada och vid hörselbortfall senare i livet.

För att erhålla specialpedagogexamen med **inriktning mot synskada** skall studenten ha

- de kunskaper och färdigheter som behövs för att kunna undervisa och handleda synskadade,
- kunskap om sociala och känslomässiga utvecklingsproblem vid tidigt inträffad total eller partiell synskada och vid synbortfall senare i livet.

För att erhålla specialpedagogexamen med **inriktning mot utvecklingsstörning** skall studenten ha

- kompetens att arbeta med och utveckla pedagogiska program för människor med betydande begåvningshandikapp, förvärvat hjärnskada, uttalade psykiska särdrag, autism eller autismliknande tillstånd,
- kunskap om flerhandikapp och god förmåga att använda alternativa kommunikationsformer.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

40. Styrmansexamen

Omfattning

Styrmansexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla styrmansexamen skall studenten ha

- förvärvat tekniskt och nautiskt kunnande för att operativt kunna handha fartyg och last i befattning som styrman och som befälhavare på mindre fartyg,
- förvärvat kunskaper och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov och till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi,
- tillägnat sig kunskaper i matematik och naturvetenskapliga ämnen i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de matematiska och naturvetenskapliga grunderna för teknikområdet.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

41. Studie- och yrkesvägledarexamen

Omfattning

Studie- och yrkesvägledarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

För att erhålla studie- och yrkesvägledarexamen skall studenten ha fullgjort handledd praktik.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla studie- och yrkesvägledarexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och färdigheter som krävs för att vägleda och informera ungdomar och vuxna inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet i Sverige och utomlands,
- förvärvat de kunskaper och färdigheter som krävs för att som studie- och yrkesvägledare inom grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning kunna förverkliga dessa verksamheters mål samt medverka till utveckling av verksamheten,
- förvärvat goda insikter om barns, ungdomars och vuxnas utveckling och inläring samt om skolans uppgift i samhället,
- utvecklat förmåga att analysera och förstå studie- och yrkesvalsprocessen samt utifrån denna kunskap identifiera olika individers och grupperns behov av stöd för sitt studie- och yrkesval,
- uppnått kompetens att stödja övrig personal i deras studie- och yrkesorienterande insatser,
- utvecklat förmågan att i samarbete med andra planera och utveckla rehabiliteringsprogram för människor med särskilda svårigheter i arbetslivet,
- förvärvat insikter om betydelsen av användningen av datorer och informationsteknik i arbetslivet samt erfarenhet av informationstekniken för information och vägledning,
- redovisat ett examensarbete i vilket ingår att relatera de teorier studenten blivit förtrogen med till de kommande arbetsuppgifterna.

Härutöver gäller de mål som respektive högskola bestämmer.

42. Tandhygienistexamen

Omfattning

Tandhygienistexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 80 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla tandhygienistexamen skall studenten ha

- förvärvat de kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna arbeta som tandhygienist,
- förvärvat kunskaper om munhållans betydelse för det allmänna välbefinnandet och allmäntillståndets inverkan på munhälsan,
- tillägnat sig förmågan att svara för regelbundna undersökningar av munstatus samt att analysera, utreda och dokumentera behov av munhälsovårdande insatser och utvärdera insatta åtgärder,
- utvecklat sin självkännet och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

43. Tandläkarexamen*Omfattning*

Tandläkarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 200 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla tandläkarexamen skall studenten

- ha förvärvat kunskaper och färdigheter som utgör grund för tandläkaryrket och som krävs för att få obegränsad behörighet som tandläkare,
- ha tillägnat sig en medicinsk och social helhetssyn på kvinnor och män och deras situation,
- vara förberedd för verksamhet inom hela tandvården och därvid ha kunskaper om förebyggande åtgärder för såväl enskilda som grupper av patienter samt om diagnostik och behandling av sjukdomar och anomalier i tänder, munhåla, käkar och omgivande vävnader för patienter i olika åldrar och med olika behov,
- förstå sambandet mellan å ena sidan patientens orala hälsotillstånd och å andra sidan hans allmänna hälsotillstånd och andra bakomliggande faktorer samt därvid ha lärt sig att respektera patientens integritet och ha utvecklat sin förmåga till inlevelse,
- kunna samarbeta med övrig personal inom tandvården och ha tränat tandläkarens arbetsledande roll i tandvårdsgruppen,
- ha tillägnat sig både hälsoekonomiskt och värdeekonomiskt tänkande samt kunna delta i utvärderingar av en kliniks verksamhet, varvid speciell vikt läggs vid kvalitetssäkring.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

44. Teologie kandidatexamen*Omfattning*

Teologie kandidatexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng alternativt 160 poäng. Det sistnämnda alternativet är avsett för blivande präster.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla teologie kandidatexamen skall studenten ha

- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar inom det religionsvetenskapliga området som förberedelse för yrkesverksamhet inom trossamfundet eller i samhället i övrigt,
- tillägnat sig kunskaper i den omfattning som fordras för att kunna förstå och analysera religioners och livsåskådningars innehåll, funktion som gemenskapsbildning, betydelse för enskilda och roll i samhället,
- förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- förvärvat kunskaper om hur fysiskt och psykiskt våld påverkar kvinnor och män.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

Omfattning

Yrkesteknisk examen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om minst 60 poäng. Därtill ställs krav på tidigare, relevant yrkeserfarenhet.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla yrkesteknisk examen skall studenten ha

- tillägnat sig relevanta ämneskunskaper i en sådan omfattning som fordras för att förstå och kunna tillämpa de teoretiska grunderna för det valda området,

- förvärvat kunskapsmässiga förutsättningar att använda kända metoder inom det valda området,

- förvärvat kunskaper och färdigheter i att handha produkter, processer och arbetsmiljö med hänsyn till människors förutsättningar och behov samt till samhällets mål avseende sociala förhållanden, resurshushållning, miljö och ekonomi.

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer.

Förordning (1998:1003).

Meritvärdering av betyg

I denna bilaga finns, i enlighet med vad som sägs i 7 kap. 13 § första stycket, vissa bestämmelser om hur betyg skall värderas.

De sökande med slutbetyg från program i gymnasieskolan som har endast bokstavsbetyg

1. Betygen på de kurser och specialarbetet som ingår i slutbetyget ges följande siffervärden:

Icke godkänd (IG)	0
Godkänd (G)	10
Väl godkänd (VG)	15
Mycket väl godkänd (MVG)	20

2. Siffervärdet för varje betyg multipliceras med kursens eller specialarbetets gymnasiepoäng, varvid betygsvärdet för kursen eller specialarbetet erhålls.

3. Det sammanlagda betygsvärdet för alla kurser och specialarbetet som ingår i slutbetyget divideras med det antal gymnasiepoäng för kurser och specialarbetet som ingår i slutbetyget, varvid det s.k. jämförelsetalet erhålls. Betygsvärdet och gymnasiepoängen avseende idrott och hälsa medräknas dock endast såvida detta höjer jämförelsetalet eller kursen utgör särskild behörighet för utbildningen.

Jämförelsetalet anges med två decimaler.

4. Det som sägs i 3 om idrott och hälsa gäller också i fråga om en kurs, dock inte en lokal kurs, som inte ingår i slutbetyget.

5. Ett betyg på en kurs som ingår i slutbetyget skall ersättas av ett betyg som den sökande har på samma eller motsvarande kurs, om sistnämnda betyg är högre.

De sökande med slutbetyg eller samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning som har endast bokstavs-betyg

6. Vad som sägs i 1–5, med undantag av vad som sägs om specialarbetet och idrott och hälsa, gäller också i fråga om sökande med slutbetyg eller samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning som har endast bokstavs-betyg.

Vissa andra sökande

7. Vad som sägs i denna punkt gäller sökande med

a) sådana slutbetyg och samlade betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning som inte avses i 6 ovan,

b) avgångsbetyg enligt punkt 2 övergångsbestämmelserna till förordningen (1994:35) om ändring i gymnasieförordningen (1992:394), och

c) motsvarigheter till slutbetyg från äldre utbildningar i gymnasieskolan och statlig eller kommunal vuxenutbildning.

Den s.k. betygspoängen används. Den utgörs av medelvärde av följande betyg:

a) betygen i de obligatoriska ämnena/kurserna utom idrott/idrott och hälsa,

b) betyget i idrott/idrott och hälsa, om det höjer betygspoängen eller ämnet/kursen utgör särskild behörighet för den sökta utbildningen,

c) betygen i de frivilliga ämnena/kurserna, om de höjer betygspoängen eller ämnena/kurserna utgör särskild behörighet för den sökta utbildningen, och

d) betyg som inte ingår i slutbetyget eller motsvarande, om ämnet/kursen utgör särskild behörighet för den sökta utbildningen, eller med undantag för betyg på lokala kurser, om det höjer betygspoängen.

För bokstavsbedömning skall följande siffravärden användas:

Icke godkänd	0
Godkänd	3
Väl godkänd	4
Mycket väl godkänd	5

Ett betyg i ett ämne som ingår i slutbetyget eller motsvarande skall ersättas av ett betyg som den sökande har i ämnet på lägst samma nivå, om sistnämnda betyg är högre. I fråga om kurser tillämpas 5.

Betygspoängen anges med två decimaler.

Förordning (1998:1003).

